

పరమ కరుణామయుడు అపోర కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

46. అల్ అహోబూఫ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 35 వాక్యాలు, 4 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్ లో ఖుర్జాన్ ఏ ప్రశ్నయదినం గురించి హెచ్చరిస్తుందో ఆ దినం వచ్చి తీరుతుందని మీరు చేస్తున్న ఈ అక్కట్యాలకు చాలా కరినంగా శిక్షించటం జరుగుతుందని అవిశ్వాసులను, విగ్రహోరాధకులను హెచ్చరించటం జరిగింది. ఓ అవిశ్వాసులారా! ఓ విగ్రహోలు మిమ్మల్ని నరకాగ్ని నుండి రక్షిస్తాయని మీరు భావిస్తున్నారు. కానీ ఇది చాలా పెద్ద పొరపాటు. ఎందుకంటే పరలోకంలో మంచికి మంచి, చెడుకు చెడు జరుగుతుంది. చెడు చేసి మంచి కోరదం తప్పుడు భావనేకదా! అల్లాహ్ మానవుల పట్ల న్యాయంగా, ధర్మంగా వ్యవహరిస్తాడు, మరి ఒక పాపాత్ముడు, ఒక అత్యాచారి ఇతరుల సిఫారసుతో స్ఫురంలోనికి ప్రవేశించడం అన్యాయం కాదా? అని పేర్కొనుటం జరిగింది.

46. సూర అల్ అహోబూఫ్

ఆయత్లు : 35

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపోర కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హో. మీమ్. (2) ఈ గ్రంథం సర్వాధిక్యాడు, వివేకవంతుడూ అయిన అల్లాహ్ తరపు నుండి అవతరించింది. (3) మేము భూమినీ, ఆకాశాలనూ, వాటి మధ్య ఉన్న సకల వస్తువులనూ సత్యబద్ధంగా ఒక ప్రత్యేక గడువు కొరకు సృష్టించాము. కానీ ఏ యదార్థం గురించి ఈ అవిశ్వాసులను హెచ్చరించ బడిందో, ఆ యదార్థానికి వారు విముఖు లయ్యారు. (4) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, మీరు అల్లాహ్ ను కాదని వేడుకుంటున్న శక్తులు అసలు భూమిలో సృష్టించింది ఏమిటో, కొంచెం నాకు చూపండి? లేదా ఆకాశాల సృష్టిలో, వాటి నిర్వహణలో వాటి పాత్ర ఏమైనా ఉండా? ఒకవేళ ఇది వరకు వచ్చిన ఏదైనా గ్రంథంగానీ లేదా జ్ఞాన సూచనగానీ మీ దగ్గర ఉంటే, దాన్ని తీసుకు రండి, మీరు సత్యపంతులే అయితే.

سَمِّ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ 46 سَمِّ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ 35 رُوْغَانِيَّا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ
مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا
بِالْحَقِّ وَاجْلِ مُسَمَّىٰ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا
أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ
قُلْ أَرَءَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرْؤُنِي
مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شَرِيكٌ فِي
السَّمَاوَاتِ إِنْ يُتُوْنِي بِكَتِبٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثْرَةٍ
مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ

- (5) అల్లాహోను కాదని, ప్రజయం వచ్చే వరకు అతనికి సమాధానం ఇవ్వలేని వారిని, మొరపెట్టుకునే వారు తమను మొరపెట్టుకుంటున్నారనే విషయం కూడ ఎరుగని వారిని వేడుకునే వాడికంటే పరమ బ్రహ్మాదు ఎవడుంటాడు? (6) మానవులందరినీ సమావేశ పరిచినప్పుడు, వారు తమను వేడుకున్న వారికి విరోధులైపోతారు, వారి ఆరాధనను తిరస్కరిస్తారు.
- (7) సృష్టమైన మూ వాక్యాలు వారికి వినిపించి నప్పుడు, సత్యం వారి ముందుకు వచ్చినప్పుడు, ఈ అవిశ్వాసులు దానిని గురించి, ఇది సృష్టమైన మంత్రజాలమే అని అంటారు.
- (8) అయితే ప్రవక్తయే దానిని కల్పించాడని వారు భావిస్తున్నారా? వారితో ఇలా అను, “ఒకవేళ నేనే దానిని కల్పించి ఉన్నట్టయితే, మీరు దేవుని శిక్ష నుండి నన్ను ఏ మాత్రం రక్షించలేరు. మీరు కల్పించే విషయాలను అల్లాహో బాగా ఎరుగను. నాకూ మీకూ మధ్య సాక్షిగా అల్లాహో సరిపోతాడు. ఆయన ఎక్కువగా మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడును.
- (9) వారితో ఇలా పలుకు, నేను వినూత్త ప్రవక్తనేమీ కాను. రేపు మీకు ఏమి జరుగనున్నదో, నాకు ఏమి కానున్నదో నాకు తెలియదు. నేను నా వద్దకు పంపబడిన దైవవాణిని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను. నేను సృష్టంగా పొచ్చరించేవాళ్లి తప్ప మరేమీ కాను.
- (10) ఓ ప్రవక్తా! వారికి ఇలా చెప్పు : ఒకవేళ ఈ గ్రంథం అల్లాహో తరపు నుండి వచ్చి ఉండి, మీరు దానిని తిరస్కరిస్తూ ఉన్నట్టయితే, మీ పర్యవసానం గురించి మీరప్పుడైనా ఆలోచించారా? ఇటువంటి గ్రంథాన్ని గురించి ఇస్రాయిల్ సంతతికి చెందిన ఒక సాక్షి సాక్ష్యం కూడా ఇచ్చి ఉన్నాడు. అతడు విశ్వసించాడు. మీరు అపాంభావానికి గుర్తుయ్యారు. ఇటువంటి దుర్మార్గులకు అల్లాహో సన్నార్థం చూపడు.

وَمَنْ أَصْلَلَ هُمْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا
يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ
دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٥﴾
وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءٌ وَكَانُوا
بِعِبَادَتِهِمْ كُفَّارٍ ﴿٦﴾
وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ أَيْتَنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَهَا جَاءُهُمْ لَهُنَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾
آمَرْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُمْ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا
تَمْلِكُونَ لِيٌ مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا
تُفْيِضُونَ فِيهِ طَ كَفَيْ بِهِ شَهِيدًا بَيِّنًا
وَبَيِّنَكُمْ طَ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾
قُلْ مَا كُنْتُ بِدُعَاعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا
يُفْعَلُ بِيٌ وَلَا بِكُمْ طَ إِنْ أَتَّبَعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ
وَمَا أَكَأِ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ
وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ يَنِيٍّ إِسْرَآءِيلَ عَلَى مِثْلِهِ
فَأَمَنَ وَأَسْتَكْبَرُتُمْ طَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾
ع١٥

(11) తిరస్కరించినవారు, విశ్వసించే వారిని గురించి, “ఈ గ్రంథాన్ని విశ్వసించటం అనేది మంచిపనే అయితే, వారు దాని వైపు మాకంటే ముందు పోగలిగేవారు కాదు” అని అంటారు. వారు దాని నుండి మార్గదర్శకత్వం పొందలేదు కాబట్టి. ఇది ప్రాచీన కల్పితం అని తప్పకుండా అంటారు.

(12) వాస్తవంగా ఇంతకు ముందు మూసా గ్రంథం మార్గదర్శిగా, కారుణ్యంగా వచ్చి ఉంది. ఈ గ్రంథం దానిని ధ్రువీకరిస్తూ అరబీ భాషలో వచ్చింది; దుర్మార్గులను హెచ్చరించటానికి, మంచి వైఖరి అవలంబించే వారికి శుభవార్తలు అందించ టానికిన్నూ. (13) నిశ్చయంగా అల్లాహ్‌యే మా ప్రభువు అని ప్రకటించి, దానిపై స్థిరంగా ఉండిపోయిన వారికి ఏ భయమూ లేదు, వారు దుఃఖించటమూ జరుగదు. (14) అటువంటివారే స్వర్గానికి పోయేవారు. అక్కడే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు, ప్రపంచంలో తాము చేసిన పనులకు ప్రతిఫలంగా. (15) మేము మానవునికి, అతను తన తల్లిదండ్రుల పట్ల సద్భావంతో మెలగాలని ఉపదేశించాము. అతని తల్లి అతనిని ఎంతో శ్రమతో తన గర్జంలో పెట్టుకొని మోసింది; ఎంతో శ్రమతోనే అతనిని కన్నది. అతనిని గర్జంలో పెట్టుకొని మోసేందుకు, అతనిచే పాలు మాన్మించేందుకు ముపై మాసాలు పట్టింది. చివరకు అతను పరిపూర్ణ శక్తిని పొంది, నలబై సంవత్సరాల వయస్సుకు చేరినప్పుడు, ఇలా అన్నాడు, “నా ప్రభు! నాకూ, నా తల్లిదండ్రులకూ నీవు ప్రసాదించిన మహా భాగ్యాలకుగాను, నీకు కృతజ్ఞతలు తెలిపే, నీవు ఇష్టవడే సత్కార్యాలు చేసే సద్యుద్దిని నాకు ప్రసాదించు. ఇంకా, నా సంతానాన్ని కూడ మంచివారుగా చేసి నాకు సుఖాన్ని ఇప్పుడు, నేను నీ సన్మిధిలో పశ్చాత్తాపదుతూ నీ వైపునకే మరలు తున్నాను. నేను విధేయులైన దానులలో ఒకటి.”

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ
خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ
فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿11﴾
وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبْ مُوسَى إِلَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا
كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا وَبُشِّرِي لِلْمُحْسِنِينَ ﴿12﴾
إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَخْزُنُونَ ﴿13﴾
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ الْخَلِيلِينَ فِيهَا هِيَاهَا جَزَاءُ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿14﴾
وَوَضَّيَّنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدِيهِ إِحْسَنًا حَمَلَتْهُ
أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلَهُ وَفِصْلُهُ
ثَلْثُونَ شَهْرًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أُوزِعْنَى أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتِكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنَّ
أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضُهُ وَأَصْلِحَ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي
تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿15﴾

(16) ఇటువంటి వారి నుండి మేము వారు చేసిన సత్యార్థాలను కర్మలను స్వీకరిస్తాము; వారు చేసిన దుష్టార్థాలను మన్మిస్తాము. వారికి చేయబడుతూ వచ్చిన సత్యవాగ్దానం ప్రకారం, వారు స్వర్ణ వాసులలో చేరిపోతారు. (17) ఏ వ్యక్తి తన తల్లిదండ్రులతో, “చీ, పోండి, మీరు నన్ను విసిగిస్తున్నారు, మరణించిన తరువాత నేను సమాధి నుండి లేపబడతానని మీరు నన్ను భయపెడుతున్నారా? వాస్తవానికి నాకు పూర్వం ఎన్నో తరూలు గతించాయి (వారిలో నుండి ఎవ్వడూ లేచి రాలేదుకదా!) అని అన్న వ్యక్తిని గురించి తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ సహాయం కోసం అల్లాహ్‌కు మొరపెట్టుకొని ఇలా అన్నారు, “ఓరి దొర్ఘాగ్యుడా! విశ్వసించు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది.” కాని అతడు, ఇవన్నీ పాతకాలవు కట్టుకథలు అని కొట్టిపారేశాడు. (18) ఇటువంటి వారి మీదనే శిజ్జా నిర్వయం రూఢి అయింది. వారికి పూర్వం గతించిన జిన్నాతులు, మానవుల వర్గాలలోనే వారు కూడా పోయి చేరుతారు. నిస్పందేహంగా నష్టపోయిన వారు పీరే. (19) రెండు వర్గాలలోని ప్రతి ఒక్క వర్గానికి దాని కర్మలను బట్టి దాని అంతస్తు ఉంటుంది. వారు చేసిన దానికి పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వటానికి అల్లాహ్ ఇలా చేస్తాడు. వారికి అన్యాయం ఎంతమాత్రం జరుగదు.

1 - 19 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రపంచంలో అల్లాహ్‌ను వదలి ప్రజలు పూజిస్తున్నవారు, దైవశిక్ష నుండి రక్షిస్తారని భావిస్తున్నవారు ఏమీ చేయలేరని, వారు వారి ప్రార్థనలను సైతం వినలేరని, కనీసం తమను ఆరాధిస్తున్నట్టు కూడా వారికి తెలియదని సృష్టం చేయబడింది. ఆ తరువాత తల్లిదండ్రుల హక్కులను గౌరవించేవారే, ఖుర్జాన్‌ను విశ్వసిస్తారని, వారే అల్లాహ్ ఉపకారాలను గుర్తిస్తారని పేర్కొనుటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అల్లాహ్ తరపున అవతరింపజేయబడిన గ్రంథమే ఖుర్జాన్. దీన్ని అల్లాహ్‌యే తన దాసునిపై అవతరింపజేశాడు. దీన్ని ముహమ్మద్ (స) కల్పించలేదు. ఎందుకంటే ఆ అల్లాహ్ సర్వశక్తివంతుడు, ఆధిక్యం గలవాడూను. ఆయన్ని

أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحَسَنَ مَا عَمِلُوا
وَنَتَجَاءُزُ عَنْ سِيَاطِهِمْ فِي أَصْلَحِ الْجَنَّةِ
وَعَدَ الصَّادِقُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿16﴾

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفِي لَكُمَا آتَيْدِنِيَّ أَنْ
أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِيَّ وَهُمَا
يَسْتَغْيِثُنِي اللَّهُ وَيُلَكِّ أَمْنٍ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿17﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَّمٍ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ
كَانُوا حَسِيرِيْنَ ﴿18﴾

وَلِكُلِّ دَرْجَتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّيْهِمْ
أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿19﴾

గురించి మనం ఊహించవేనా ఊహించలేము. ఆయన ఏ కార్యమైనా, ఆదేశమైనా వివేకంతో కూడుకొని ఉంటుంది. ఆయన ప్రతి వస్తువును ప్రత్యేకమైన పద్ధతిలో సృష్టించాడు. అదేవిధంగా మానవుని యొక్క వయస్సు, సమయం నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ను, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించని వారికి త్వరలోనే వారి పర్యవసానం తెలిసిపోతుంది. అదేవిధంగా విగ్రహాలను పూజించేవాడికంటే మరెవడు మార్గద్రష్టత్వానికి గురికాగలడు. వాటిలో ఎలాంటి శక్తిలేదు, ఎందుకంటే అవి నిర్మించరాళ్ళు. తీర్పుదినం నాడు ఈ ఆరాధ్యులే పూజించేవారి శత్రువులుగా మారిపోతారు. మీరు మమ్మిల్ని ఆరాధించేవారు కారని, మీరు పైతాను ఆరాధించేవారని తేల్చిచెప్పేస్తారు. (మర్యాద 81, 82ని చూడండి). అదే విధంగా అన్నకబూత్ సూరా 25వ వాక్యం చూడండి. ఆ రోజు ఇతరులను పూజించేవారు నష్టానికి గురవుతారు. అవిశ్వాసులు ఖుర్రాన్నను జాలవిద్యగా, ప్రవక్తను మాంత్రికునిగా భావించి ధిక్కరించేవారు. కల్పితాలని కొట్టిపారేనేవారు. (తఫ్ఫీర్ ఇబ్రాక్ క్సీర్)

తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ ఈస్మా(అ)ను, ‘అల్లాహ్ను వదలి నన్ను, నా తల్లిని ఆరాధ్యులుగా చేసుకోండి అని అన్నావా?’ అని ప్రశ్నిస్తాడు. అప్పుడు ఈస్మా (అ), ‘ఇలా అనే అధికారం నాకు లేనప్పుడు నేను ఎలా అనగలను?’ అనిసమాధానం ఇస్తారు. (అల్ మాయిద : 160) అంతేకాక పైతానులు కూడా తమకు ఎటువంటి సంబంధము లేదని తేల్చిచెప్పివేస్తారు. (అల్ ఖస్స : 63). (అహోసనుల్ బయాన్)

అవిశ్వాసులు ఎల్లప్పుడూ ప్రవక్త (స) లోపాలను వెదికేవారు. ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) ఎలా కాగలడు అని చర్చించుకునేవారు. అప్పుడు వారికి ఇలా తెలియపర్చునని తన ప్రవక్తను అల్లాహ్ ఆదేశించాడు : మీరు ఆశ్వర్యపడడానికి నేనే మీ కొత్తగా వచ్చిన ప్రవక్తను కాను, నా కంటే ముందు ఎంతోమంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. దైవసందేశాన్ని ప్రజలకు అందించారు. నేను ప్రవక్తను అయినప్పటికీ నా పట్ల, మీ పట్ల ఏం జరుగుతుందో కూడా నాకు తెలియదు. ఇబ్రాక్ క్సీర్ ప్రకారం ప్రవక్త (స) పరలోకంలో స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారనేది తప్పనిసరి. అయితే ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో ఎలాంటి పరిస్థితులు ఎదురౌతామో చెప్పలేము. ఇంకా అల్లాహ్ ఖైర్ ప్రజలపట్ల ఎలా ప్రవర్తిస్తాడు. వారు విశ్వసిస్తారా లేక అవిశ్వసితిలోనే మరణిస్తారా? ఇవన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) కేవలం దైవాణిని అనుసరించేవారు. తన మనోకాంక్షలను ఎంతమాత్రం అనుసరించేవారు కారు. అంతేకాక ప్రవక్త (స) నిదర్శనాలు తేలేరని, ఆయన కేవలం అల్లాహ్ పట్ల పోచ్చరించేవారని, ఆయన్ను అనుసరించేవారు సాఫల్యం పొందుతారని, తిరస్కరించినవారి విషయం అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉండని పేరొప్పడం జరిగింది. అవిశ్వాసులు బిలాల్, అమ్మార్, ఖబ్బాబ్ వంటి బలహీన ముస్లిముల పేర్లు ప్రస్తావిస్తూ ఇందులో ఏదైనా లాభమే ఉంటే ఈ దరిద్రులకంటే ముందు మేమే విశ్వసించేవారము అని ఎగతాళి చేసేవారు. అంటే గౌరవం, గౌప్యతనం తమ సాంతంగా భావించేవారు. కాని గౌరవం, గౌప్యతనం అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ప్రసోదిస్తాడు. ఎవరిని కోరితే వారికి అగోరవానికి, అవమానానికి గురిచేస్తాడు. వారికి విశ్వసించే భాగ్యం కలుగలేదు. అందువల్లే వారు ఈ విధంగా అనుసరించేవారి పట్ల అసభ్యంగా పలికేవారు. ఇదే గర్భం, అహంకారమూను. మీరు సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తూ, ఇతరులను హీనదృష్టితో చూసేవారు.

అల్లాహ్ ఆదేశం : ఈ ఖుర్రాన్ తోరాతును ధృవీకరిస్తుంది. దెంటిలో ఆజ్ఞలు, ఆదేశాలు ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి. ఖుర్రాన్ అరబీ భాషలో, తోరాత్ ఇబ్రాహిమీ భాషలో అవతరింపజేయబడ్డాయి. ప్రవక్త (స) అవిశ్వాసులను విగ్రహరాధన నుండి దూరం చేయటానికి ప్రవక్త(స)పై ఖుర్రాన్నను అవతరింపజేసాడు. అదేవిధంగా సత్యార్థాలు చేసేవారికి స్వర్గ శుభవార్త ఇవ్వటానికీను. (త్రసీరుర్రహమ్మెన్)

తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్పువర్తన కలిగి ఉండమని, వారి కొరకు కారుణ్యం కోరుతూ ప్రార్థించమని ప్రత్యేకంగా ఆదేశించటం జరిగింది. ఓ అల్లాహ్! బాల్యంలో వారు నన్ను కరుణించినట్లు నువ్వు వారిని కరుణించు. (బనీ

(20) ఈ అవిక్యానులను అగ్ని ముందుకు తీసుకువచ్చి నిలబెట్టినప్పుడు, వారితో ఇలా అనబడుతుంది; మీరు మీ వంతు వరాలను మీ ప్రాపంచిక జీవితంలో పొందారు. వాటి ద్వారా ఆనందాన్ని మీరు అక్కడే అనుభవించారు. ఇక ఏ హక్కు అర్పతా లేకుండా మీరు భూమిపై ప్రదర్శిస్తూ ఉండిన అహంకారానికి, మీ అవిధేయతకు పర్యవసానంగా, ఈ రోజు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష విధించబడుతుంది. (21) వారికి కొంచెం ఆది సోదరుని గాధను వినిపించు. అప్పుడు అతను ఇసుక గుట్టల మధ్య నివసించే తన జాతి వారిని ఇలా పొచ్చరించాడు - అలా పొచ్చరించేవారు అతనికి పూర్వం కూడా వచ్చారు, అతని తర్వాత కూడా వచ్చారు.” అల్లాహ్ తప్ప మరెవరినీ ఆరాధించకండి. మీ విషయంలో ఒక భయంకర దినంనాడు విధించబడే శిక్షను గురించి నేను భయపడు తున్నాను.” (22) దానికి వారు ఇలా అన్నారు, “మాయమాటలు చెప్పి మా ఆరాధ్యల నుండి మమ్మల్ని దూరం చేయటానికా వచ్చింది నీవు? సరే, మంచిది, నీవు సత్యవంతుడనే అయితే, నీవు మమ్మల్ని భయపెడుతూ ఉన్నట్టువంటి ఆ శిక్షను తీసుకు రా.”

وَيَوْمَ يُعَرِّضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
أَدْهَبْتُمْ طِبِّلِتُكُمْ فِي حَيَاةٍ تُكُمُ الدُّنْيَا
وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا ۝ فَالْيَوْمَ تُجْزَوُنَ عَذَابَ
الْهُوَنِ ۝ مَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۝²⁰

وَادْكُرْ أَخَا عَادٍ ۝ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْحَقَافِ
وَقُدْ خَلَتِ النَّذْرُ مِنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
آلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهُ ۝ إِنَّ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝²¹

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنِ الْهَيْثِنَا ۝ فَأَتَنَا
مَا تَعْدَنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝²²

ఇస్లామ్ : 24) అదేవిధంగా తల్లిదండ్రుల పట్ల మంచిగా వ్యవహరించాలని, వారి సేవచేయాలని మూడు చోట్ల ఆదేశించటం జరిగింది. (లుఖ్యాన్ : 14).

అబూ హురైర్ హో (ర) ఉల్లేఖనం : ఒక వ్యక్తి నా సేవకు అందరికంటే ఎక్కువ అర్పులు ఎవరు అని ప్రశ్నించాడు. నీ తల్లి అని ప్రవక్త (స) సమాధానం ఇచ్చారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ అడిగాడు, మళ్ళీ అదే సమాధానం ఇచ్చారు. మూడవసారి కూడా అదే సమాధానం ఇచ్చారు. నాల్గవసారి ‘నీ తండ్రి’ అని సమాధానం ఇచ్చారు. (బుఖారీ) జాబిర్ (ర) ఉల్లేఖనం : నీవూ, నీ ధనం నీ తండ్రిది అనిప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. (సహీద్ బుఖారీ - హ.నె. 5514)

సూర్యో బఫర్ హోలో పాలుపట్టే గరిష్ట గడువు 2 సంవత్సరాలు అని పేరొన్నటం జరిగింది. ఇంకా గర్భధారణ, పాలుపట్టే గడువు కలిపి మొత్తం గడువు 30 నెలలుగా పేరొన్నటం జరిగింది. అంటే గర్భం కనిష్ఠ గడువు 6 నెలలు. ఇది చంద్రమాసాల ప్రకారం ఉంటుంది. (అప్పునుల్ బయాన్)

18 : ఇందులో మరణానంతర జీవితాన్ని పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవారి విషయంలో అల్లాహ్ శిక్ష తప్పనిసరి అయిపోయిందని పొచ్చరించటం జరిగింది. దీన్ని గురించి సూర్యో సాద్ లో కూడా పేరొన్నటం జరిగింది. అల్లాహ్ షైతానుతో నిన్ను, నీ అనుచరులను నరకంలో పడవేస్తానని, మీతో నరకాన్ని నింపుతానని వాగ్దానం చేశాడు. పరలోకంలో నష్టపోయేది ఈ సత్య తిరస్కారులే. ఎందుకంటే వీరు సత్యమార్గానికి బదులు వక్రమార్గాన్ని ఎన్నుకున్నారు.

(23) అతను ఇలా అన్నాడు, దానిని గురించి అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు. ఏ సందేశాన్ని ఇచ్చి నన్న పంపదం జరిగిందో ఆ సందేశాన్నే నేను మీకు అందజేస్తున్నాను. కాని నేను గమనిస్తున్నాను. మీరు జ్ఞానహీనులుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. (24) తరువాత వారు ఆ శిక్షను తమ లోయల వైపునకు వస్తూ ఉండగా చూసి, ఇవి పుష్టిలంగా మాకు వర్ణాన్ని కురిపించే మేఘాలు అని అనసాగారు - కాదు, కాని ఇది మీరు తొందరపెదుతూ ఉన్న విషయమే. ఇది తుఫాను గాలి, వ్యధాభరితమైన శిక్షను తెస్తోంది.

(25) తన ప్రభువు ఆజ్ఞానుసారం ప్రతి వస్తువునూ సర్వాశనం చేస్తుంది, చివరికి వారి నివాస స్థలం తప్ప అక్కడ ఏమీ కనిపించకుండా పోయింది. ఈ విధంగా మేము నేరస్తులకు ప్రతిఫలం ఇస్తూ ఉంటాము. (26) మీకు ప్రసాదించనివి ఎన్నో మేము వారికి ప్రసాదించాము. మేము వారికి చెవులూ, కళ్ళు, మనస్సు అన్నో ప్రసాదించాము. కాని ఆ చెవులూ, కళ్ళూ వారికి ఏ విధంగానూ పనికి రాలేదు. వారు అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరిస్తూ ఉండేవారు. వారు దేనిని గురించి వేళాకోళం చేస్తూ ఉండేవారో, దాని వలోనే వారు చిక్కుతున్నారు. (27) మీ పరిసర ప్రాంతాలలోని ఎన్నో నివాసాలను మేము నాశనం చేసివేశాము. మేము మా వాక్యాలను పంపి మాటిమాటికి అనేక విధాలుగా వారికి నచ్చజెప్పాము, వారు దారికి వస్తారని. (28) అల్లాహ్ ను వదలి, వారు ఏ శక్తులను అల్లాహ్ సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి సాధనాలుగా భావించి, దైవాలుగా చేసుకున్నారో, ఆ శక్తులు వారిని ఎందుకు ఆదుకోవు? పైగా అవి వారికి కనుమరుగై పోయాయి. ఇది వారి అసత్యాలకూ, వారు కల్పించుకున్న కృతిము విశ్వాసాలకూ పర్యవసానం.

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَبْلَغُكُمْ مَا أَرْسَلْتُ بِهِ وَلَكُمْ أَرْسَلْتُ قَوْمًا
﴿23﴾ تَنْجِهَلُونَ

فَلَيْلًا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ
قَالُوا هَذَا عَارِضٌ فُمُطْرَنٌ بَلْ هُوَ مَا
أَسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ طَرِيقٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ
تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرِيَ إِلَّا
مَسْكِنُهُمْ طَكْنَلِكَ نَجِزِيُ الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ
﴿24﴾

وَلَقَدْ مَكَنُوهُمْ فِيهَا إِنْ مَكَنْكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا
لَهُمْ سَمَعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْيَادًا فَمَا آغْنَى عَنْهُمْ
سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْيَادُهُمْ مِنْ شَيْءٍ
إِذْ كَانُوا يَجْهَدُونَ لَا يُلِيهِ اللَّهُ وَحَاقَ عِلْمٌ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهِزُونَ
﴿26﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكَنَا مَا حَوَلَكُمْ مِنَ الْقُرْبَى وَصَرَّفَنَا
الْأَلْيَتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
﴿27﴾

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
قُرْبَانًا إِلَهًا بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ
وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
﴿28﴾

- (29) అప్పుడు మేము జిన్యాతుల ఒక వర్గాన్ని ఖురాన్ వినేందుకు నీ వద్దకు చేర్చాము. నీవు ఖురాన్ పరిస్తూ ఉండిన స్థలానికి చేరిన తరువాత, వారు పరస్పరం ‘నిశ్శబ్దంగా ఉండండి’ అని చెప్పుకున్నారు. దాని పరస్పరం ముగిసిన తరువాత వారు పెచ్చరిక చేసే వారుగా తమ జాతి వైపునకు తిరిగి వెళ్ళిపోయారు.
- (30) వారు అక్కడకు వెళ్లి ఇలా అన్నారు, “ఓ మా జాతి ప్రజలారా! మేము ఒక గ్రంథాన్ని విన్యాము. అది మూపా ప్రవక్త తరువాత అవతరించింది; తనకు పూర్వం అవతరించిన గ్రంథాలను ట్రూమీకరిస్తుంది. సత్యం వైపునకూ, రుజుమార్గం వైపునకూ దారి చూపుతుంది. (31) ఓ మా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్ వైపునకు పిలిచే వాని సందేశాన్ని స్వీకరించండి, అతనిని విశ్వసించండి. అప్పుడు అల్లాహ్ మీ పాపాలను క్షమిస్తాడు, మిమ్మల్ని భయంకరమైన శిక్ష నుండి రక్కిస్తాడు. (32) అల్లాహ్ వైపునకు పిలిచే వాని పిలుపును విననివాడు భూమిలో అల్లాహ్ను శక్తిహీనుడుగా చేసే శక్తిని కలిగిలేదు. అతనిని అల్లాహ్ నుండి రక్కించేందుకు ఎలాంటి సహాయకులు గానీ, సంరక్షకులు గాని ఎవరూ ఉండరు. అటువంటి వారు స్పష్టమైన మార్గ బ్రహ్మత్వంలో పడి ఉన్నారు.” (33) ఏ దేవుడైతే ఈ భూమినీ, ఈ ఆకాశాన్ని సృష్టించాడో, వాటిని సృష్టించటంలో అలసిపోలేదో, ఆ దేవుడు మృతులను తప్పకుండా బ్రతికించి లేపగల శక్తిని కూడ కలిగి ఉన్నాడనే విషయం వారికి తెలియటం లేదా? ఎందుకు కలిగిలేదు, నిశ్శయంగా అయిన ప్రతి దానినీ చేయగల శక్తి సామర్థ్యాలు కలవాడు.
- (34) అవిశ్యాసులు అగ్ని మందుకు తీసుకురాబడే రోజున వారిని, “జిది సత్యం కాదా?” అని అడగటం జరుగుతుంది. వారు, ‘మా ప్రభువు సాక్షిగా! ఎందుకు కాదు’ అని అంటారు. అల్లాహ్ “సరే, ఇక మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండిన దానికి బదులుగా శిక్షను రుచి చూడండి” అని సెలవిస్తాడు.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَعْوُنَ
الْقُرْآنَ، فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا، فَلَمَّا
قُضِيَ وَلَوَّا إِلَى قَوْمِهِمْ مُّذْنِيرِينَ ﴿29﴾

قَالُوا يَقُولُونَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزَلَ مِنْ بَعْدِ
مُوسَى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدِيهِ يَهْدِيَ إِلَى الْحَقِّ
وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿30﴾

يَقُولُونَا آجِيَبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَأَمِنُوا بِهِ يَغْفِرُ
لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُنْجِرُكُمْ مِّنْ عَذَابٍ
آلِيِّمٍ ﴿31﴾

وَمَنْ لَا يُجِبُ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي
الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءٌ أُولَئِكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿32﴾

أَوْلَمْ يَرَوَا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعِ بِخَلْقِهِنَّ يُقْدِرُ عَلَى أَنْ يُحْكِمَ
الْمَوْتَيْنَ بَلِّ اِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿33﴾

وَيَوْمَ يُعَرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
الَّذِيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلِّ وَرِبَّنَا قَالَ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكُفُّرُونَ ﴿34﴾

(35) ఓ ప్రవక్త! సహనం పాటించు, దృఢచిత్తులైన ప్రవక్తలు సహనం వహించినట్లుగా. వారి విషయంలో తొందరపడకు. దేనిని గురించి వారిని ఇప్పుడు భయపెట్టటం జరుగుతోందో, దానిని వారు చూసిన రోజున, వారికి ప్రపంచ దినంలోని ఒక గడియకంటే ఎక్కువ కాలం కూడ ఉండలేదు అని అనిపిస్తుంది. సందేశం అందజేయబడింది. ఇక అవిధేయులు తప్ప మరెవరు నాశనమవుతారు?

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا
تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانُهُمْ يَوْمَ يَرْوَنَ مَا
يُوَعَّدُونَ لَمْ يَلْبُسُوا إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ
بَلَغَ فَهُلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَسِقُونَ ﴿35﴾

20 - 35 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో తీర్మానినం నాడు బాబాలు, పీర్లు, వలీలు, ఎవరికి పనికి రారని, ప్రతి వ్యక్తి తన గురించి మాత్రమే ఆలోచిస్తూ ఉంటాడని పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో మీకంటే ముందు ఎన్నో జాతులు గతించాయని, వాటిని అల్లాహో శిక్ష గురించి హెచ్చరించటం జరిగిందని, కాని వారు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారని, అందువల్ల వారు తుదముట్టించబడ్డారని పేర్కొనటం జరిగింది. చివరి వాక్యాల్లో ఖుర్జాన్ విస్తుపుటీకి వాస్తవం తెలిసినప్పటికి వారు విశ్వసించటం లేదంటే వారి హృదయాలు రోగాలకు గురి కావటమే. ఖుర్జాన్ ఎంత ప్రభావపూరితమైనదంటే ఒక వర్గం ప్రజలు దాన్ని విని, ప్రభావితులై తమ జాతి వద్దకు పోయి దాన్ని గురించి ప్రచారం చేసారు. అందరూ విశ్వసించారు. జిన్నాతులు కూడా ఈ ఖుర్జాన్ను విని ఆశ్చర్యచక్కితులై విశ్వసించి తమ జాతివద్దకు వెళ్ళి, “మేము ఒక గ్రంథాన్ని విన్నాము, మూసా తరువాత అవతరించిన గ్రంథం ఇది, ఈ ఖుర్జాన్ రుజుమార్గం చూపుతుంది” అని వివరించారు. జిన్నాతులు ఖుర్జాన్ను అనుసరిస్తున్నారు. ప్రచారం చేస్తున్నారు. కాని చాలా విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే, మనం మానవులం. దాన్ని అనుసరించటం లేదు. ప్రచారం చేయటంలేదు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

హూద్ (ఆ) అల్లాహో ప్రవక్త. ఈయన ఆద్ జాతికి చెందినవారు. అందువల్ల అతన్ని వారి సోదరునిగా పేర్కొనటం జరిగింది. మక్కా అవిశ్వాసులకు హూద్ జాతి వృత్తాంతాన్ని తెలియపర్చమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే దాన్నింది వారు గుణఫారం నేర్చుకోగలరు. పీరు హజర్జ్ మోత్, అమ్మాన్ల మధ్య నిషసించేవారు. పీరు చాలా బలంగా ఉండేవారు. చుట్టూ ప్రక్కల ప్రజలు పీరి హింసలకు, అత్యాచారాలకు గురయ్యేవారు. హూద్ (ఆ) వారిని అల్లాహో శిక్ష గురించి హెచ్చరించారు. అంతకుముందు వచ్చిన ప్రవక్తలందరూ తమ తమ జాతులను హెచ్చరించినట్లు, “అల్లాహోనే ఆరాధించండి. నా హితోపదేశం వినకపోతే భయంకరమైన దినం నాటి శిక్ష చుట్టూముట్టుతుంది” అని హెచ్చరించారు. ఆద్ జాతి ఆయన సందేశాన్ని తిరస్కరించింది. నీవు మమ్మల్ని మా విగ్రహాల ఆరాధన నుండి వారించటానికి వచ్చావు. మేము నీ మాటలు ఎంతమాత్రం వినము, నిన్ను విశ్వసించము. మాపై అల్లాహో శిక్ష అవతరిస్తుందనీ, అంటే అది చేసి చూపించు అని మార్ఘంగా ప్రవర్తించేవారు.

అప్పుడు హూద్ (ఆ) ఆ శిక్ష తప్పక వస్తుందని, అయితే దాని సమయం మాత్రం నాకుతెలియదని, దాన్ని గురించి కేవలం అల్లాహోకు మాత్రమే తెలుసునని, పీరు పరమ మూర్ఖులని, ఎందుకంటే పీరు మీ ప్రభువును కరుణాకరట్కాలను కోరే బదులు దైవశిక్షకు తొందరపెడుతున్నారని మందలించారు.

ఆద్ జాతివారు తమ వైపు వస్తున్న మేఘున్ని చూసి సంతోషం వ్యక్తం చేస్తూ వర్షం కురుస్తుందని భావించారు. అప్పుడు హూద్ (అ) ఇది మీరు ఎదురు చూస్తున్న దైవజిక్ అని తెలియపరిచారు. ఇది ఒక సుడిగాలి. మిమ్మల్ని సర్వాశనం చేసివేస్తుంది అని అన్నారు. అది వచ్చింది. అందరినీ సర్వాశనం చేసివేసింది. హూద్ (అ), మరికొందరు విశ్వాసులు, ఆద్ జాతి శిధిలాలు మిగిలిపోయాయి. (త్రైసీరుప్రహృణ్)

మహోప్రవక్త (స) వద్దకు జిన్నులు వచ్చారు. ఈ సంఘటన నథీలాలో సంభవించింది. ప్రవక్త (స) ఇషా నమాజ్ చదువుతున్నారు. ఏడుగురు జిన్నులు వచ్చి ప్రవక్త (స) వద్ద నిలబడ్డారు. ఇంజై అబ్యాస్ (ర) ప్రకారం ప్రవక్త (స) జిన్నులకు వినిపించటానికి ఖుర్జాన్ పరించలేదు. ఆయన జిన్నులను చూడలేదు. ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో సహా ఉక్కాజ్ వెళ్తున్నారు. జిన్నులు, పైతానులు, ఆకాశం వైపు వెళ్లి అక్కడి విషయాలు తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేసేవారు. అగ్ని కణాలు వారిని తరమడం ప్రారంభం అయ్యింది. కారణం ఏమిటి అని వెతకసాగారు. ఘలితంగా వారికి కారణం ఇది అని తెలిసింది. ఖుర్జాన్నను విస్తువెంటనే విశ్వాసించారు. జిన్నులు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చినట్టు ఆయనకు తెలియపర్చబడింది. ఈ జిన్నులు తమ జాతి వారి వద్దకువెళ్లి “ఈనాడు, మేము ఒక విచిత్రమైన ఖుర్జాన్నను విన్నాము. అది రుజుమార్గం చూపుతుంది. అందుకే మేము దాన్ని విశ్వాసించాము. ఇంతవరకూ మేము చేస్తూ వచ్చిన షిర్కైపై పశ్చాత్తాపం చెందాము” అని చెప్పారు. ఆ పిమ్మట జిన్నులందరూ అల్లాహోకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నారు.

మరణానంతర జీవితానికి సాక్ష్యధారాలు :

అల్లాహో సహ్యాకాశాలను, గ్రహాలను, భూమిని సృష్టించాడు. సూర్యచంద్రాదులను సృష్టించాడు, ఇహన్నీ ఈనాటి వరకు తమ బాధ్యతలో నిమగ్నమయి ఉన్నాయి. అల్లాహో ఆజ్ఞాపాలన చేస్తున్నాయి. ఇటువంటి శక్తిమంతుడు మరణానంతరం బ్రతికించలేదా? అదేవిధంగా నరకవాసులను ప్రశ్నించటం కూడా జరుగుతుంది. అంటే పాపాత్ములను నరకంలో పడవేనే ముందు వారిని అవమానించటం, చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది. మా ప్రవక్త, మా శిక్ష సత్యమా? కాదా? అని వారిని ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. సత్యమే అని ఒప్పుకోవటం తప్ప మార్గాంతరం ఉండదు. అప్పుడు మీరు చేసిందానికి రుచి చూడండి అని వారితో అనటం జరుగుతుంది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాలీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

47. ముహమ్మద్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహోలో అవిశ్వాసులు, విగ్రహాధకులు, గ్రంథ ప్రజలు అసత్య ధ్వజ వాహకులుగా ఉన్నారని, అసత్యాన్ని సమర్థిస్తున్నారని, విశ్వాసులు సత్య ధ్వజ వాహకులని సత్యాన్ని సమర్థిస్తున్నారని పేర్కొనటం జరిగింది. అవిశ్వాసులు, విగ్రహాధకులు సంఖ్యలో, ధనంలో, ఆధిక్యత వల్ల పరలోకంలో కూడా సాఫల్యం పొందుతారని భావిస్తున్నారు. అయితే అల్లాహ్ దృష్టిలో అసత్యాన్నికి ఎటువంటి ప్రాతిపదిక లేదు. ఇది కలుపు మొక్క లాంటిది. దీన్ని పీకి పారవేయడం చాలా సులభం. అల్లాహ్ విశ్వాసుల ద్వారా వారిని ఏరిపారేస్తాడు. విశ్వాసులకు విజయం ప్రసాదిస్తాడు. అవిశ్వాసులను అపజయం పాలుచేస్తాడు. ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 38 వ్యాలున్నాయి.

47. ముహమ్మద్

ఆయతులు : 38

అవతరణ : మదీనాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాలీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అవిశ్వాసానికి పాల్పడి, అల్లాహ్ మార్గం వైపునకు పోకుండా నిరోధించిన వారి కర్మలను అల్లాహ్ వృధా చేశాడు.

(2) విశ్వసించి, సత్యార్థాలు చేసినటువంటి, ముహమ్మద్ పై అవతరించినది - అది పూర్తిగా సత్యమేనని, అది వారి ప్రభువు వద్దనుండి వచ్చినదని - నమ్మినటువంటి వారి నుండి అల్లాహ్ వారి చెడుగులను దూరం చేసి, వారి స్థితిని చక్కిద్దాడు.

(3) దానికి కారణం అవిశ్వాసులు అసత్యాన్ని అనుసరించటమే. విశ్వాసులు ఈ విధంగా తమ ప్రభువు వద్దనుండి వచ్చిన సత్యాన్ని అనుసరించుటయే. అల్లాహ్, ప్రజలకు తమ నిజమైన స్థానం ఏమిటో తెలియజేస్తాడు.

رَبُّكُمْ مُحَمَّدٌ سَلَّمَ 47 38 آيَةٌ لِهَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَصَلَّ
أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾

وَالَّذِينَ أَمْنَوْا وَعَمِلُوا الصِّلَاحِ وَأَمْنُوا إِيمَانَ
نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ أَحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ لَهُ كَفَرَ
عَنْهُمْ سِيَّرَتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَّهُمْ ﴿٢﴾

ذُلِّكَ بِإِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ
الَّذِينَ أَمْنَوْا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ لَهُ كَذِلِّكَ
يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾

(4) కనుక మీరు ఈ అవిశ్వాసులతో తలపడినపుడు, వారి మెడలను ఖండించటమే మీరు చేయవలసిన మొదటి పని. చివరకు మీరు వారిని పూర్తిగా అణచివేసిన తరువాత, ఔర్ద్వదీలను గట్టిగా బంధించండి. ఆ తరువాత, వారికి మేలైనా చేయండి లేదా వారి నుండి పరిషోరం (సొమ్ము) తీసుకొని వదలివేయండి. యుద్ధంలో వారు తమ ఆయుధాలు క్రింద పడవేసే వరకు ఇది మీరు చేయవలసిన పని. అల్లాహ్ తలచుకుంటే స్వయంగా ఆయనే వారిని ఎదుర్కొనే వాడు. అయితే మిమ్మల్ని ఒకరి ద్వారా మరొకరిని పరీక్షించటానికి ఇలా చేసాడు. అల్లాహ్ తన మార్గంలో చంపబడిన వారి కర్మలను ఎంతమాత్రం వ్యాపం చేయడు.

(5) ఆయన వారికి మార్గం చూపుతాడు, వారి స్థితిని చక్కడిద్దుతాడు. (6) తాను వారికి తెలియజేసిన స్వర్గంలో వారిని ప్రవేశింపజేస్తాడు.

(7) విశ్వాసులారా! మీరు అల్లాహ్కు సహాయం చేస్తే, ఆయన మీకు సహాయం చేస్తాడు, మీ పాదాలకు నిలకడ ప్రసాదిస్తాడు. (8) తిరస్కర వైభరిని అవలంబించిన వారికి వినాశం తప్పదు. అల్లాహ్ వారి కర్మలను మార్గం తప్పించాడు.

(9) ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దానిని అంగీకరించలేదు. కనుక అల్లాహ్ వారి కర్మలను వ్యాపం చేసాడు. (10) వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజల పర్యవసానం ఎలా జరిగిందో చూసేందుకు వారు భూమిపై సంచరించలేదా? అల్లాహ్ వారిని సమూలంగా తుడిచిపెట్టడు. ఇటువంటి ఘలితాలే ఈ అవిశ్వాసులకు ప్రాసిపెట్ట బడి ఉన్నాయి. (11) ఎందుకంటే, విశ్వాసులకు రక్షకుడూ, సహాయకుడూ అల్లాహ్యే. అయితే అవిశ్వాసులకు సహాయకుడూ, రక్షకుడూ అనేవాడు ఎవ్వడూ లేదు.

**فَإِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوا فَضَرِبُ الرِّقَابِ^٦
حَتَّىٰ إِذَا أَنْجَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ^٧ فَإِمَّا
مَنِّا بَعْدٌ وَآمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحُرُبُ
أَوْ زَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَا تُتَصَرَّ مِنْهُمْ
وَلَكِنْ لَيَبْلُوْا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ^٨ وَالَّذِيْنَ
فُتُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضْلَلَ أَعْمَالَهُمْ^٩**

سَيِّدِيهِمْ وَيُصلِحُ بِالْهُمْ^{١٠}

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ^{١١}

يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرُكُمْ^{١٢}

وَيُثِيْثُ أَقْدَامَكُمْ^{١٣}

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوا فَتَعْسَا لَهُمْ وَأَضَلَّ^{١٤}

أَعْمَالَهُمْ^{١٥}

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَخْبَطَ^{١٦}

أَعْمَالَهُمْ^{١٧}

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ^{١٨}

عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَ اللَّهُ^{١٩}

عَلَيْهِمْ وَلَلَّكُفِيرِينَ أَمْثَالُهَا^{٢٠}

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكُفِيرِينَ^{٢١}

لَا مَوْلَى لَهُمْ^{٢٢}

(12) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసే వారిని అల్లాహ్, క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అవిశ్వాసులు కేవలం కొన్నికి ప్రాపంచిక జీవితంలోని సాఖ్యాలను అనుబ్ధ విస్తున్నారు. పశువులు మాదిరిగా తింటున్నారు. త్రాగుతున్నారు. వారి అంతిమ నివాసం సరకం.

(13) ఓ ప్రవక్తా! నిన్ను బహిష్మరించిన నగరం కంటే ఎంతో శక్తిమంతమైన నగరాలు ఎన్నో గతించి పోయాయి. మేము వాటిని ఎవ్వరూ కాపాడ లేనంతగా సర్వనాశనం చేశాము. (14) తన ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక స్ఫ్టమైన సున్నార్గం పొందినవాడు, తమ దుష్టార్యాలు మనోహరమైనవిగా కనిపించేలా చేయబడి, తమ కోరికలకు దాసులైన వారి మాదిరిగా కాగలడా? (15) భయభక్తులు కలవారికి వాగ్గానం చేయబడిన స్వర్గం యొక్క వైభవం ఇలా ఉంది, అందులో నిర్మలమైన నీటి కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, ఏ మాత్రమూ మారని రుచిగల పాల కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, సేవించే వారికి మధురంగా ఉండే మద్యపు కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, స్వచ్ఛమైన తేనె కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, అందులో వారికారకు అన్ని రకాల పండ్లు ఉంటాయి. ఇంకా వారి ప్రభువు తరఫు నుండి క్షమాభిక్ష కూడ. (ఇలాంటి వ్యక్తి) నగరంలో శాశ్వతంగా ఉండిపోయే వారి మాదిరిగా పేగులను పైతం కోసివేసేటటువంటి సల సల కాగే నీరు ఇవ్వబడే వారి మాదిరిగా కాగలడా? (16) వారిలో నీ మాటలను చెవియొగ్గి వినేవారు కొందరు ఉన్నారు. అయితే నీ దగ్గర నుండి వెళ్ళిపోయిన తరువాత, జ్ఞాన భాగ్యం ప్రసాదించబడిన వారితో, ఇందాక ఈయనగారు అన్నది ఏమిటి? అని అడుగుతారు. హృదయాలపై అల్లాహ్ ముద్రవేసిన వారు వీరే. వారు తమ కోరికలను అనుసరిస్తున్నారు.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ
الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوَى لَهُمْ ﴿12﴾

وَكَائِنٌ مِّنْ قَرِيَةٍ هِيَ أَشَدُ قُوَّةً مِّنْ قَرِيَّتِكُ الَّتِي
آخِرَ جَهَنَّمَ أَهْلَكُنَّهُمْ فَلَا نَاصِرٌ لَهُمْ ﴿13﴾

أَفَمَنْ كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّهِ كَمَنْ زِينَ لَهُ سُوءٌ
عَمِيلٌ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿14﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَقْوَنَ طِفِيهَا آمَنَهُ مِنْ
مَّا لِيْ غَيْرِ اسِنٍ وَآمَنَهُ مِنْ لَبِنٍ لَمَرْ يَتَغَيَّرُ
ظَعْمَهُ وَآمَنَهُ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٌ لِلشَّرِّ بَيْنَ وَآمَنَهُ
مِنْ عَسَلٍ مُصَفَّقٍ طَوَّهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ
الشَّمَرِ وَمَغْفِرَةً مِنْ رَبِّهِمْ طَوَّهُمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ
فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿15﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا
مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا
قَالَ أَنِفَاقٌ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى
قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿16﴾

(17) ఇక మార్గం పొందినవారు; అల్లాహ్ వారికి ఇంకా ఎక్కువగా మార్గం చూపుతాడు. వారికి వారి వంతు భయభక్తులను ప్రసాదిస్తాడు. (18) ఇప్పుడు వారు ప్రశ్నయం కొరకే ఎదురు చూస్తున్నారా? అది అకస్మాత్తుగా వారి మీదకు విరుచుకుపడాలని? దాని సూచనలైతే వచ్చేశాయి. స్వయంగా అదే వచ్చినప్పుడు, ఇక వారికి హాతోపదేశం స్వీకరించే అవకాశం ఎక్కడ మిగిలి ఉంటుంది? (19) కనుక ఓ ప్రవక్త! బాగా తెలుసుకో, అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు అర్పుడైనవాడు ఎవ్వదూ లేడు అని. నీ పొరపాట్లకుగాను క్షమాభిక్ష వేడుకో, విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషుల మన్మింపు కోసం కూడా వేడుకుంటూ ఉండు. అల్లాహ్ నీ కార్యకలాపాలను కూడా ఎరుగును, నీ విశ్రాంతి స్థలాన్ని కూడా ఎరుగును.

وَاللّٰهُمَّ اهْتَدُوا زَادُهُمْ هُدًى وَاتْسِعُهُمْ

﴿17﴾ تَقْوِيهُمْ

فَهُلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً
فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَإِنِّي لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ

ذَكْرِهِمْ

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ

وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللّٰهُ يَعْلَمْ

﴿18﴾ مُتَقْلِبَكُمْ وَمَثُولَكُمْ

ع ٦

1 - 19 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

అవిశ్వాసుల కుట్రలన్నీ విఫలమవుతాయి, ఎందుకంటే సత్యం వచ్చినా దాన్ని వారు అనుసరించలేదు. అయితే విశ్వాసులు సత్యాన్ని అనుసరించారు. ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించారు. వారికి అంతులేని పుణ్యఘలం లభిస్తుంది అని ఈ వాక్యాలలో చెప్పబడింది. ఒకవేళ అవిశ్వాసులతో యుద్ధం తప్పనిసరి అయితే ఎంతమాత్రం భయానికి గురికారాదని అల్లాహ్ మీకు తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడని విశ్వాసులకు దైర్యం చెప్పటం జరిగింది. చివరగా కపటులను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వీరు ప్రవక్త ప్రవవనాలను వింటారు, కాని ఆవరించరు. నిర్వలమైన మనస్సుతో విశ్వసించరు. కాపట్టాన్ని కలిగి ఉన్నారు అని తెలియపర్చబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

హిజ్రిత్ తర్వాత ముస్లిముల రాజ్యం ఒకటి ఉనికిలోనికి వచ్చింది. అప్పుడు ధర్మపోరాటానికి ఆదేశాలు అవతరించబడ్డాయి. అదేవిధంగా ధర్మపోరాటానికి అనుమతి కూడా లభించింది.

అబ్బాల్లాహ్ బిన్ అబ్ అవ్ పో ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవవించారు : “ప్రజలారా! యుద్ధానికి ఉరకలు వేయండి. క్షేమాన్ని కోరండి. ఒకవేళ యుద్ధం అనివార్యమే అయితే నిలకడగా ఉండండి. ఎందుకంటే స్వర్గం కరవాలాల నీడలో ఉన్నది.” (బుభారీ, ముస్లిమ్) (త్రణీరుల్ ఖుర్జాన్)

అదేవిధంగా విశ్వాసుల అపరాధాలు, అవిశ్వాసుల సత్యార్థాలు కర్మల పత్రం నుండి చెరిపివేయటం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే విశ్వాసుల వద్ద విశ్వాసం ఉంది. అవిశ్వాసుల వద్ద విశ్వాసం లేదు.

అమరహిరుని చిహ్నిష్ట :

యుద్ధంలో విశ్వాసులు కూడా చనిపోతారు. దైవమార్గంలో ప్రాణాలకు తెగించి పోరాటుతారు. ఇటువంటి వారికి

<p>(20) విశ్వాసులు “(యుద్ధ ఆదేశాలుగల) సూరా ఏదైనా ఎందుకు అవతరించదు” అని అంటూ ఉండేవారు. కానీ యుద్ధ ప్రస్తావన గల ఒక నిర్దిష్టమైన సూరా అవతరింపజేయబడినప్పుడు తమ హృదయాలలో (కాపట్టు) రోగం గలవారు, మరణం ఆవహించిన వారి మాదిరిగా నీ వైపు చూడటాన్ని నీవు గమనిస్తావు. వారి కొరకు వినాశం కలదు.</p>	<p style="text-align: center;">وَيَقُولُ الَّذِينَ أَمْنَوْا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ قُحْكَمَةٌ وَذُكْرٌ فِيهَا الْقِتَالُ ۖ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرٌ الْمَغْشِيٌ عَلَيْهِ مِنَ الْبَوْتِ ۖ فَأَوْلَى لَهُمْ ۝ ۲۰ ۝</p>
---	--

గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : అమరపీరునికి 6 ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. 1. అతని మొదటి రక్తపు బిందువు ద్వారా అతని పాపాలన్నీ చెరిపివేయబడతాయి. 2. స్వర్ణంలోని అతని నివాసం అతనికి చూపించబడతుంది. 3. అందమైన కళ్ళగల కన్యలతో వివహం చేయబడతుంది. 4. అతడు నిర్భయంగా, ప్రశాంతంగా ఉంటాడు. 5. అతన్ని విశ్వాసం ద్వారా అలంకరించబడతుంది. 6. సత్యార్థులు చేసినవాడు స్వర్ణంలో ప్రవేశిస్తాడు. స్వర్ణనివాసులు స్వర్ణంలోని తమ నివాసాన్ని గుర్తిస్తారు. పుణ్యత్వులు స్వర్ణ సరకాల మధ్య ఒకచోట ఆపివేయబడతారు. పరస్పర అత్యాచారాల ప్రతీకారం తీర్పుబోటుతుంది. ఆ తరువాత వారికి స్వర్ణ ప్రవేశ అనుమతి లభిస్తుంది. (తప్పిర్ ఇబ్రహిమ్ రీ)

ప్రాచీన జాతులు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించటం వల్ల వారినీ, వారి పట్టణాలనూ ఎత్తివేయటం జరిగింది. అల్లహ్ విశ్వాసులకు గొప్ప సాఫల్యం శుభవార్త తెలియజేసాడు. అల్లహ్ విశ్వాసులకు ఎప్పుడూ అండగా నిలుస్తాడు. అవిశ్వాసులకు ఎవరూ అండగా నిలువరు. అవిశ్వాసులు పరలోకాన్ని మరిచి, ప్రాపంచిక మనోవాంఘల్లో నిమగ్నమయి ఉంటారు. అందువల్ల మరణంతరం వారి నివాసం నరకమే అవుతుంది.

ఆ తరువాత మేము (ఓ ముహమ్మద్!) నిన్ను విశ్వకారుణ్యమూర్తిగా పంపినందువల్ల వారిని హతమార్పటంలో ఆలస్యం చేస్తున్నాము. ఏవిధంగా విశ్వాసుల్లో, అవిశ్వాసుల్లో, విగ్రహాధకుల్లో, బహుదైవాధకుల్లో తేడా ఉందో అలాగే వారి పరలోక స్థానాల్లో కూడా తేడాఉంది. దైవభీతిపరులను స్వర్ణంలో ప్రవేశింపజేయటం జరుగుతుంది. అందులో నీటి నదులు, పాల నదులు, తేనె నదులు ఇంకా అనేక నదులు పారుతూ ఉంటాయి. ఇవన్నీ ఎంతో రుచికరమైనవిగా ఉంటాయి. విశ్వాసులపై అల్లహ్ మరో ఉపకారం ఏమిటంటే, వారి చిన్న పెద్ద పాపాలన్నీ క్షమించివేస్తాడు. ప్రవక్త (స) సహచరులకు ధార్మిక విషయాలు బోధించేటప్పుడు కపటులు కూడా పాల్గొనేవారు. ప్రశ్నగా ఏంటున్నట్లు నటించేవారు. బయటికి రాగానే ప్రవక్త (స) సహచరులను పరిహసిస్తా, “అయిన ఏమి బోధించారు? మాకేం అర్థం కాలేదు” అని ఎగతాళి చేసేవారు. ఎందుకంటే వీరు కపటులని, వీరి హృదయాలపై అల్లహ్ ముద్రవేస్తాడని, మంచి విషయాలు వీరి హృదయాల్లో ప్రవేశించవని, వీరు తమ మనోకాంక్షలను అనుసరిస్తున్నారని, అందువల్లే విశ్వసించటానికి బదులు తిరస్కరిస్తున్నారని అల్లహ్ తెలియపరిచాడు.

వారి ధిక్కారం ఎంతగా పెరిగిపోయిందంటే వారు తీర్పుదినాన్ని చూచే దృఢ నిశ్చయంతో ఉన్నారు. ఒక ఉల్లేఖనంలో ప్రవక్త (స) “నా దైవదౌత్యం, తీర్పుదినం చాలా దగ్గరగా ఉన్నాయి. నేను తీర్పుదినానికి చాలా దగ్గరగా పంపబడ్డాను” అని అన్నారు. అనేక హదీసుల్లో ప్రవక్త (స) తీర్పుదినం సూచనలను గురించి ప్రవచించారు. కొన్ని బహిర్గతమయ్యాయి. కొన్ని బహిర్గతం కాలేదు. వాక్యం చివర పరలోకం సంభవించినప్పుడు తాము చేసిన అకృత్యాలను గుర్తు చేసుకొని అవిశ్వాసులు విచారిస్తారని, విలపిస్తారని, అప్పుడు వారికి ఎటువంటి లాభము కలుగడని, ఎందుకంటే అప్పటికి వారి ఆచరణావ్యవధి అంతమయి ఉంటుందని, ప్రతిఫలం పొందే సమయం ప్రారంభమయి ఉంటుందని పేర్కొనబడింది. (త్తేసీరుప్రశ్నీన్)

- (21) విధేయతను పాటిస్తామనే వారి వాగ్దానమూ, మంచి మంచి మాటలూ (నోటి పలుకులే). కానీ స్పష్టమైన ఆజ్ఞ ఇవ్వబడినప్పుడు, వారు తాము అల్లాహ్ కు చేసిన ప్రమాణాన్ని నెరవేర్పటంలో తమ నిజాయితీని నిరూపించుకుని ఉంటే, అది వారికి శ్రేయస్ఫురమైనదిగా ఉండేది. (22) ఇక మీ నుండి ఇంతకంటే ఏమి ఆశించవచ్చు; ఒకవేళ మీరు విముఖులైపోతే, భూమిపై మళ్ళీ కల్లోలాన్ని రేకిత్తిస్తారు, పరస్పరం గొంతులు కోసుకుంటారు.
- (23) అల్లాహ్ శపించిన వారూ, అందులుగానూ, బధిరులుగానూ చేసిన వారూ ఏరే.
- (24) ఏమిటీ, వారు ఖురాన్ను గురించి ఆలోచించలేదా? లేక వారి హృదయాలకు తాజాలు పడి ఉన్నాయూ?
- (25) యదార్థమేమిటంటే, మార్గదర్శకత్వం వారికి తెలిసిన తరువాత కూడా దానికి విముఖులైన వారికి పైత్రాను ఈ వైఖరిని అవలంబించటం సులభతరం చేశాడు, లేనిపోని ఆశల పరంపరను వారి కొరకు పెంచివేశాడు.
- (26) అందుకే వారు అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ధర్మాన్ని ద్వేషించే వారితో కొన్ని విషయాలలో మేము మిమ్మిల్చి అనుసరిస్తాము అని అన్నారు. అల్లాహ్ వారి ఈ రహస్యాలోచనలను బాగా ఎరుగున.
- (27) దైవదూత లు వారి ఆత్మలను వశవరచుకునేటప్పుడు, వారి ముఖాలపై, వీపులపై కొడుతూ వారిని తీసుకువెళ్ళేటప్పుడు, వారి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది?

**طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فِي أَذَّا عَزَمَ الْأَمْرَ فَلَوْ
صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ** ﴿21﴾

**فَهُلْ عَسِيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ وَتُقْطِعُوا آرْحَامَكُمْ** ﴿22﴾

**أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَاصَّمَهُمْ وَأَعْمَى
أَبْصَارَهُمْ** ﴿23﴾

**أَفَلَا يَتَذَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبِ
أَقْفَالُهَا** ﴿24﴾

**إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُوا عَلَى أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى لِ الشَّيْطَنُ سَوَّلَ لَهُمْ
وَأَمْلَى لَهُمْ** ﴿25﴾

**ذُلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ
سُنْطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
إِسْرَارَهُمْ** ﴿26﴾

**فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّهُمُ الْمَلِكَةُ يَضْرِبُونَ
وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ** ﴿27﴾

ప్రపక్త (స) ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ను క్షమాపణ కోరేవారు. ప్రతి ఒకడూ ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ను క్షమాపణ కోరుతూ ఉండాలి. ఎందుకంటే పశ్చాత్తాపం చెందటం, క్షమాపణ కోరటం, పాపాలకు దూరంగా ఉండటం వల్లనే మనం సాఫల్యం పొందగలం. ప్రపక్త (స) “ప్రజలారా! అల్లాహ్ ను క్షమాపణ కోరుతూ ఉండండి, నేను రోజుకు 70 సార్లు క్షమాపణ కోరుతూ ఉంటాను” అని హితబోధ చేశారు. (ఇబ్రైకసీర్)

(28) ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందంటే, వారు అల్లాహ్‌కు ఆగ్రహం కలిగించే విధానాన్ని అనుసరించారు, ఆయన ప్రసన్నుడయే మార్గాన్ని అవలంబించటానికి ఇష్టపడలేదు. ఈ కారణంగానే ఆయన వారి కర్మలన్నింటినీ వృధా చేశాడు.

(29) హృదయాలలో వ్యాధి ఉన్నవారు, తమ మనస్సులలోనీ కల్పాణాన్ని అల్లాహ్ బయట పెట్టడని అనుకుంటున్నారా? (30) మేము తలచుకుంటే వారిని నీకు చూపిస్తాము, వారి ముఖాలనుబట్టి నీవు వారిని గుర్తిస్తావు. అసలు వారు మాటల్లాడే తీరునుబట్టి నీవు వారిని గురించి తెలుసుకుంటావు. అల్లాహ్ మీ అందరి కర్మలను గురించి బాగా ఎరుగును.

(31) మేము మిమ్మల్ని తప్పకుండా పరీక్షిస్తాము, తద్వారా మీ స్థితిని నిర్దయిస్తాము. మీలో అల్లాహ్ మార్గంలో గట్టిగా కృషిచేసేవారు ఎవరో, స్థిరత్వం గలవారు ఎవరో చూస్తాము. (32) రుజుమార్గం ఏదో స్పష్టంగా తెలిసినప్పటికీ, సత్యాన్ని తిరస్కరించి, అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధిస్తూ, ప్రవక్తతో వివాదానికి దిగిన వారు నిజానికి అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. పైగా అల్లాహ్‌యే వారు చేసిన పన్నులన్నింటినీ నిపుంచం చేస్తాడు.

(33) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపండి, ప్రవక్త చెప్పినట్లు వినండి. మీ పనులను వృధా చేసుకోకండి. (34) అవిశ్వాసానికి పాల్పడే వారినీ, దైవమార్గం పైపునకు పోకుండా నిరోధించేవారినీ, మృత్యువు వచ్చేవరకు సత్య తిరస్కార స్థితిపై స్థిరంగా ఉండేవారినీ అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం క్షమించడు. (35) కనుక మీరు అధైర్యపడకండి. సంధికోసం వారిని పిలవకండి. మీరే ఆధిక్యం పొందేవారు. అల్లాహ్ మీకు తోడుగా ఉన్నాడు. ఆయన మీ కర్మలను నిరభ్రకం చేయడు.

ذِلِّكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهُ وَ كَرِهُوا
﴿28﴾

رِضْوَانَهُ فَأَحَبَّ طَاعَةَ أَعْمَالِهِمْ^٣
آمَرَ حِسْبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ

يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَانَهُمْ^٤
وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرِيْنَكُمْ فَلَعْرَفْتُهُمْ بِسِيمَهُمْ

وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ^٥ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
أَعْمَالَكُمْ^٦

وَلَنَبْلُوْنَكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَهِّدِينَ مِنْكُمْ
وَالصَّابِرِينَ «وَلَنَبْلُوْا أَخْبَارَكُمْ^٧

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَشَاقُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
الْهُدَىٰ «لَنْ يَضْرُوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِيطُ
أَعْمَالَهُمْ^٨

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ^٩

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ
مَا تُؤْمِنُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ^{١٠}

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَمِ^{١١} وَأَنْتُمْ
الْأَكْلَوْنَ^{١٢} وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكُمْ
أَعْمَالَكُمْ^{١٣}

(36) ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఒక ఆట, కాలక్షేపం మాత్రమే. మీరు విశ్వసించి, భయబక్కుల వైఖరిని అవలంబిస్తే, అల్లాహ్ మీకు మీ ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాడు. ఆయన మీనుండి మీ ధనాన్ని అడుగడు.

(37) ఒకవేళ ఆయన మీ నుండి మీ ధనాన్ని అడిగితే, మీ ధనం మొత్తాన్ని కోరితే, మీరు పిసినారితనం చూపుతారు. అప్పుడు ఆయన మీ కల్పపొన్ని బయటపెడతాడు. (38) చూడండి! అల్లాహ్ మార్గంలో ధనం ఖర్చుపెట్టండి అని మీకు పిలుపు ఇష్వబడుతోంది. దాని విషయంలో మీలో కొందరు పిసినారితనంతో వ్యవహరిస్తారు. కాని పిసినారితనం చూపేవ్యక్తి నిజానికి తన పట్ల తానే పిసినారితనం చూపుతాడు. అల్లాహ్ అయితే ఎంతో సంపన్ముడు, మీరే ఆయనపై ఆధారపడి ఉన్నవారు. ఒకవేళ మీరు విముఖులైతే, అల్లాహ్ మీ స్థానంలో మరో జాతిని తీసుకువస్తాడు. వారు మీ వంటి వారై ఉండరు.

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ طَوْقٌ مُّوْنَوْا
وَتَتَقَوَّا يُؤْتَكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْكُنُكُمْ
أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

إِنْ يَسْكُنُكُمْ هَا فَيُخِفِّكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجُ
أَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾

هَآنْتُمْ هُولَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخَلُ فَإِنَّمَا
يَبْخُلُ عَنْ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمْ
الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبِيلُ قَوْمًا
غَيْرَكُمْ لَا يُكُونُوا أَمْشَالَكُمْ ﴿٣٨﴾

٤
١٠
٨

20 - 38 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో కపటులను గురించి పేర్కొనుటం జరిగింది. వారివి వట్టి నోటిమాటలే. వారి హృదయాల్లో భయం చోటు చేసుకొని ఉంది. ఒకవేళ ముస్లిములకు-అవిశ్వాసులకు మధ్య యుద్ధమే సంభవిస్తే వీరు తోకముడుచుకుని పారిపోతారు. అల్లాహ్ తలచుకుంటే కపటుల కాపట్టాన్ని బహిర్ఘతం చేసివేయగలడు. కాని అల్లాహ్ వారికి గడువు ఇస్తున్నాడు. చివర్లో అల్లాహ్ ముస్లిములను, కపటాచారులను హెచ్చరిస్తూ దైవానికి, దైవప్రవక్తకు విధేయత చూపమని ఆదేశించాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

కొందరు ధర్మయుద్ధం అంటే కలవరపడతారు. ముస్లిములు ధర్మయుద్ధం పట్ల దృఢాన్మిశ్రయంతో ఉండేవారు. కాని దాని ఆదేశాలు వచ్చినంతనే కొంతమంది వెనక్కి తగ్గారు. అయితే మరికొందరు అది రాగానే మూర్ఖు గురయినవారిలా చూస్తూ శత్రువులతో పోరాడటానికి వెనుకడుగువేసేవారు. పిరికితనాన్ని ప్రదర్శించేవారు. (త్తైనురుప్రహృణ్ణ)

ధర్మయుద్ధంలో పాల్గొనుటమే ఉత్తమం. కీలక సమయంలో వారు తమ చిత్తపుద్దిని నిరూపించుకోవాలి. ప్రజలు ఖుర్జాన్నను పరిశీలించాలి. అల్లాహ్ ప్రజలను ఖుర్జాన్నను పరిశీలించమని, ఆలోచించమని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. దాన్ని ఎంతమాత్రం తిరస్కరించరాదని హెచ్చరిస్తున్నాడు. కొందరు విశ్వాసభాగ్యం కలిగినప్పటికీ ఇస్లాంను త్యజించి అవిశ్వాసాన్ని అనుసరించి ఉంటే పైతాన్ వారిని మోసం చేశాడు. ఇదే సత్కార్యం అని నమ్మించాడు. అయితే అది వాస్తవం కాదు. దైవదూతులు అవిశ్వాసులను కొడుతూ, తన్నుతూ ఆత్మలను తీస్తుంటారు. (అన్ఫాల్ : 50)ని చూడండి. మేము ఏమి చేస్తున్నామో ఎవరికీ తెలియదని, కపటులు భావిస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్ వారి లోగుట్టును

విశ్వాసుల ముందు బహిర్గతం చేస్తాడు. అందరూ వారిని గుర్తిస్తారు. చివరికి వారి గురించే అల్లాహ్ సూర్యో బరాతుత్తేను అవతరింపజేసాడు. ఇందులో వారి కాపట్టున్ని బట్టబయలు చేయడం జరిగింది.

30 : ఒకవేళ మీరు కోరితే వారి ముఖాలను చూపించగలం. వారిని మీరు గుర్తించగలరు. కాని అల్లాహ్ అలా చేయలేదు. అల్లాహ్ ప్రాపంచిక జీవితంలో తన దాసుల లోపాలను మరుగుపరచ దలుస్తున్నాడు. అయితే అల్లాహ్ సత్యాసత్యాలను వెలికితీయగల సమర్థుడు. ప్రాపంచిక జీవితం చాలా హీనమైనది. స్వల్పమైనది. స్థిరత్వం లేనిది. ఇహలోక జీవితం వినోదం వంటిది. పిల్లలు మట్టి ఇల్లు కట్టి ఆడుకుంటారు. ఆట అయిపోగానే దాన్ని పడవేస్తారు. అయితే మానవుడు ప్రాపంచిక సౌకర్యాల ద్వారా దైవప్రీతిని కాంక్షించాలి. ఎందుకంటే ఆ పరిశుద్ధ ఫలితమే పరలోకంలో పనికివస్తుంది. అందువల్ల మీరు విశ్వసించి సత్యార్యాలు చేస్తూ పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉంటూ జీవితం గడిపితే తీర్పుదినం నాడు మీకు పూర్తి ప్రతిఫలం లభిస్తుందని ఆదేశించటం జరిగింది. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మీ ధనం కోరటం లేదు. దైవఫీతి కోరుతున్నాడు. ఆయన అక్కరలేని వాడు. మీ దగ్గర ఉన్నది ఆయన ధనమే. మీరు దానధర్మాలు చేస్తున్న ధనం కూడా ఆయనకు చేరదు. అది పేదలకు, అక్కర గలవారికి చేరుతుంది. అయితే దాని పుణ్యం తీర్పుదినం నాడు మీకు లభిస్తుంది. ఈ వాక్యంలో పిసినారితనాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. దైవమార్గంలో ఖర్చుచేయమని ఆదేశించినపుడు మీలో కొందరు పిసినారితనాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. భారంగా భావిస్తారు. వాస్తవంగా వారు తమ పట్టే పిసినారితనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. మానవులు అక్కరగలవారు. ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ ఆదేశాలను నిరాకరిస్తే ఆయన మీ స్థానంలో మరొక జాతిని సృష్టిస్తాడు. వారు మీలా కాకుండా అల్లాహ్కు విధేయులై ఉంటారు. (ఇబ్నోక్సీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశేలుడు అయిన అల్లాహో పేరుతో

48. అల్ ఫత్�హో సూరా పరిచయం

సూరహో ముహమ్మద్, ఫత్హోకి ముందు ఉంది. ఇందులోని 35వ వాక్యంలో విశ్వాసులతో “బకవేళ మీరు పిరికితనం, అలసత్యం, బలహీనత ప్రదర్శించకుండా ఉంటే మీరే విజయం సాధిస్తారు. మీ శత్రువులే అవమానం పాలొతారు” అని వాగ్దానం చేయబడింది. ఇప్పుడు సూరహో ఫత్హోలో ఆ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చటం జరిగింది. ఈ ఒప్పుందం ముస్లిముల బలహీనతలా కనబడేది. కాని ఇందులోనే ముస్లిముల సాఫల్యం, విజయం దాగి ఉంది. ఈ సూరహోలో విజయం ప్రాప్తమవుతుందని, మక్కా జయించబడుతుందని భవిష్యవాణి పలకబడింది. ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 29 వాక్యాలు ఉన్నాయి.

48. అల్ ఫత్హో

ఆయత్లు : 29

అవతరణ : మదీనాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశేలుడు అయిన
అల్లాహో పేరుతో

(1) ఓ ప్రవక్త! మేము నీకు స్పష్టమైన విజయాన్ని ప్రసాదించాము. (2) అల్లాహో నీ పూర్వపు పొరపాట్లను, భావికాలపు పొరపాట్లను మన్మించాలని, నీపై తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేయాలని, నీకు రుజూమార్గం చూపాలని, (3) నీకు గొప్ప సహాయం చేయాలని.

(4) ఆయనే విశ్వాసుల హృదయాలపై శాంతిని అవతరింపజేశాడు. తమ విశ్వాసానికి వారు అదనంగా మరొక విశ్వాసాన్ని కలుపుకోవాలని. భూమ్యకాశాలల్లోని సైన్యాలన్నీ అల్లాహో అధినంలోనే ఉన్నాయి. అల్లాహో మహోజ్ఞాని మరియు మహావీకీ. (5) విశ్వాసులైన పురుషులూ, స్త్రీలూ శాశ్వతంగా ఉండేటందుకు ఆయన వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యానవనాలలో ప్రవేశింపజేయాలని, వారి పాపాలను వారి నుండి దూరం చేయాలని - అల్లాహో దృష్టిలో ఇదే ఘన విజయం -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴ ﴿۱﴾ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنِبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ

وَيُتِمَّ نِعْمَةً عَلَيْكَ وَيَهْلِكَ صَرَاطًا

مُسْتَقِيمًا ۲﴾

۳﴾ وَيَنْصُرَ لَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ

لِيَزِدَادُوا إِيمَانًا مَّعَ إِيمَانِهِمْ وَلَيُلَهِ جُنُودُ

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهَا حَكِيمًا ۴﴾

لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ

تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِنَ فِيهَا وَلَا كُفَّرُ عَنْهُمْ

سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذِلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۵﴾

(6) అల్లాహ్ విషయంలో కుశంకలు గల కపటులైన పురుషులను, కపటులైన స్త్రీలను మరియు బహుదైవారాధకులైన పురుషులను, బహుదైవారాధకులైన స్త్రీలను శిక్షించాలని. చెడుల వలయంలోకి స్వయంగా వారే వచ్చిపడ్డారు. అల్లాహ్ ఆగ్రహం వారిపై పడింది, ఆయన వారిని శపించాడు, వారికై నరకాన్ని సిద్ధం చేశాడు. అది మహాచెడ్డ గమ్యస్థానం.

(7) భూమ్యకాశాలలోని సైన్యాలు అన్ని అల్లాహ్ అధినంలోనే ఉన్నాయి. అల్లాహ్ శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను.

(8) ఓ ప్రవక్త! మేము నిన్న సాక్షిగాను, శుభవార్త అందజేసే వానిగానూ, హెచ్చరిక చేసేవానిగానూ చేసి పంపాము.

(9) ఎందుకంటే, మీరు అల్లాహ్ నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించాలని, (ప్రవక్తకు) సహకరించాలని, అతనిని గౌరవించాలని; ఉదయం, సాయంత్రం అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడాలని.

(10) ఓ ప్రవక్త! నీతో విధేయతా ప్రమాణం చేసినవారు నిజానికి అల్లాహ్తో విధేయతా ప్రమాణం చేశారు. వారి హస్తాలపై అల్లాహ్ హస్తం ఉన్నది. జప్పుడిక ఎవడు ఈ ప్రమాణాన్ని భంగపరుస్తాడో, అతడి ప్రమాణభంగం వల్ల కలిగే కీడు స్వయంగా అతనే మట్టుకుంటుంది. ఎవడు తాను అల్లాహ్తో చేసిన ప్రమాణానికి కట్టుబడి ఉంటాడో, అతనికి అల్లాహ్ త్వరలోనే గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

وَيُعِذِّبَ الْمُنِفِقِينَ وَالْمُنِفِقِتِ وَالْمُشْرِكِينَ
وَالْمُشْرِكِتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَ السَّوْءَ
عَلَيْهِمْ دَأْرَةُ السَّوْءَ وَغَضِيبٌ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعْنَهُمْ وَأَعْدَ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ
مَصِيرًا ﴿6﴾

وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿7﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿8﴾

لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَذِّرُوهُ وَتُؤْقَرُوهُ
وَتُسَبِّحُوهُ كُبْرًا وَأَصِيلًا ﴿9﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ إِنَّ
الَّهُ فَوْقَ أَيِّدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُث
عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ آوَفَ بِمَا عَهَدَ عَلَيْهِ اللَّهَ
فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿10﴾

١٠

(11) ఓ ప్రవక్త! గ్రామీణులలో వెనుక ఉండిపోయిన వారు ఇప్పుడు నీ వద్దకు వచ్చి తప్పకుండా ఇలా అంటారు, “మా ఆస్తిపాస్తులూ, మా ఆలుబిడ్డలను గురించిన చింత మాకు తీరిక లేకుండా చేశాయి. మీరు మాకై క్షమాభిక్ష కొరకు ప్రార్థించండి.” వారు తమ మనస్సులలో లేని విషయాలను తమ నోటిష్టో అంటారు. వారితో ఇలా అను, “మంచిది, అలాగైతే, అల్లాహ్ మీకు ఏదైనా నష్టాన్ని కలుగజేయదలిస్తే, లేదా ఏదైనా లాభాన్ని చేకూర్చడలిస్తే, అల్లాహ్ యొక్క ఈ నిర్ణయాన్ని అడ్డుకునే అధికారం ఎవరికైనా కాస్తయినా ఉండా? మీ కర్మలను గురించి అల్లాహ్కే బాగా తెలుసు. (12) కానీ, ప్రవక్త మరియు విశ్వాసులు తమ ఇంటి వారి వద్దకు తిరిగి రానేరారు అని మీరు భావించారు. ఈ ఆలోచన మీ మనస్సులకు బాగా నచ్చింది. మీరు చాలా చెడ్డగా అనుమానించారు. అనలు మీరు ముందు నుంచే వినాశం పొందే జనుల్లా ఉన్నారు. (13) అల్లాహ్ను, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించని అవిశ్వాసుల కొరకు మేము భగ భగ మందే అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము. (14) భూమ్యకాశాల సామ్రాజ్యాధిపత్యానికి యజమాని అల్లాహ్యే. ఆయన తాను కోరిన వారిని క్షమిస్తాడు, తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడును. (15) నీవు విజయధనాన్ని పొందటానికి వెళ్లినప్పుడు, వెనుక ఉండిపోయినవారు నీతో, “ముమ్మల్ని కూడా మీ వెంట రానీయండి” అని తప్పకుండా అంటారు. వారు అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని మార్చగోరుతున్నారు. వారికి స్పష్టంగా ఇలా చెప్పు, “మీరు మాతో రావటానికి ఎంతమాత్రం వీలులేదు. అల్లాహ్ ఈ విషయాన్ని ముందే సూచించాడు.” వారు, “అది కాదు, మీరు మేమంటే అసూయపడుతున్నారు” అని అంటారు. కానీ వారు సరియైన మాటను వాలా తక్కువగానే అర్థం చేసుకుంటారు.

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ
شَغَلَتَنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا
يَقُولُونَ إِلَّا سِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ طَقْلُ
فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادُكُمْ
ضَرًّا أَوْ أَرَادَكُمْ نَفْعًا طَبْلُ كَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿11﴾

بَلْ ظَنَنتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقِلِبَ الرَّسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيَهُمْ أَبَدًا وَزِينَ ذَلِكَ فِي
قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَ السَّوْءَ وَكُنْتُمْ
قَوْمًا بُورًا ﴿12﴾

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْنَتْنَا
لِلْكُفَّارِ يَنْسَعِيرًا ﴿13﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَيْغِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيُعِذِّبُ مَنْ يَشَاءُ طَبْلُ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿14﴾

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَعَانِمِ
لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَبِعُكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ
يُبَيِّلُوا كَلْمَ اللَّهِ طَقْلُ لَنْ تَتَبَعُونَا كَذِلِكُمْ
قَالَ اللَّهُ مَنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ طَبْلُ
تَحْسُلُونَ لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿15﴾

(16) వెనుక ఉండిపోయిన ఈ గ్రామీణ అరబ్బులతో ఇలా అను, త్వరలోనే, ఎంతో బలాధ్యలైన ప్రజలతో పోరాదేందుకు మిమ్మల్ని పిలవటం జరుగుతుంది. మీరు వారితో యుద్ధం చేయవలసి ఉంటుంది లేదా వారంతట వారే ఆత్మ సమర్పణ చేసుకుంటారు. అప్పుడు మీరు జిహోద్ ఆజ్జను శిరసావహిస్తే, అల్లాహ్ మీకు మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ మీరు షూర్యం విముఖులైనట్లు మళ్ళీ విముఖులైతే, అల్లాహ్ మీకు అత్యంత బాధాకరమైన శిక్క విధిస్తాడు.

(17) అయితే అంధుడూ, కుంటివాడూ, వ్యాధి గ్రస్తుడూ మొదలగువారిపై ఎలాంటి దోషమూ లేదు. అల్లాహ్ కూ, అయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపేవానిని అల్లాహ్ క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్ఘవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. విముఖుడయ్యే వానికి అయన వ్యధాభరితమైన శిక్కకు గురిచేస్తాడు.

قُلْ لِلّٰهِ خَلِفَيْنَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلٰي
قَوْمٍ أُولَئِكَ بَلٌسِ شَدِيْدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ
يُسْلِمُونَ، فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ أَجْرًا
حَسَنًا، وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّتُمْ مِنْ قَبْلٍ
يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿16﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ
حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ يُدْخِلُهُ جَنَّةً تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبُهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿17﴾

ع
10

1 - 17 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో హుదైబియా ఒప్పందాన్ని ఘనవిజయంగా పేర్కొనటం జరిగింది. అంతేకాక అతి త్వరలో మక్కా జయించబడుతుందని, విశ్వాసులకు, దైవభక్తులకు వారి శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుందని, వారి విశ్వాసం అధికం అవుతుందని పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ తరువాత ఓ ప్రవక్త! నిన్ను సాక్షిగా, శుభవార్త ఇచ్చేవానిగా, పొచ్చరించేవానిగా పంపడం జరిగింది. ప్రజలు నిన్ను విశ్వసించాలి, నీకు అండగా ఉండాలి. ప్రవక్త చేతిపై ప్రమాణం చేసినవారు అసలు అల్లాహ్ పై ప్రమాణం చేసినట్టే. వారికి గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. వెనుక ఉండిపోయిన కపటుల గురించి కూడా పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

జీ ఖాలిదహో నెన ప్రవక్త (స) హుదైబియా నుండి మదీనా తిరిగి వస్తున్నప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించిందని, అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ఉమ్మరహో చేయకుండా కాబతుల్లాహ్ వరకు వెళ్ళకుండా వారించారు. చివరికి ఒప్పందం కుదిరింది. ఈ సంవత్సరం మదీనా తిరిగి వెళ్ళిపోవాలని, వచ్చే సంవత్సరం ఉమ్మరహో చేయగలరని ఒప్పందం కుదిరింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులు అక్కడే ఖుర్బానీ ఇచ్చి తలలు గీయించుకొని మదీనా తిరిగి వచ్చారు. ఈ సూరాలో అల్లాహ్ హుదైబియా ఒప్పందాన్ని ఘన విజయంగా పేర్కొన్నాడు. ఈ ఒప్పందం వల్ల ఈ

క్రింది ఫలితాలు వెలువడ్డాయి : 1. ఈ ఒప్పందం వల్ల అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ఇస్లామీయ వ్యవస్థ నాయకులుగా అంగీకరించినట్లయింది. 2. దీనివల్ల అవిశ్వాసులు ఇతర జాతులకు ఉన్నట్లు ముస్లిములకు కూడా కాబతుల్లాహోను సందర్శించే హక్కు ఉండని అంగీకరించారు. 3. పది (10) సంవత్సరాల వరకు ఇరుపక్షాల మధ్య యుద్ధం జరగడని ఒప్పందం కుదిరింది. దీనివల్ల ముస్లిములకు ఇస్లాం ప్రచారం కొనసాగించే మంచి అవకాశం చేజిక్కింది. దీని ఫలితంగా ముస్లిముల సంఖ్య 10 వేలకు చేరుకుంది. మక్కల జయించబడే నాటికి ముస్లిముల సంఖ్య చాలా అధికమయింది. ముస్లిం యుద్ధవీరుల సంఖ్య 10 వేలకు చేరుకుంది. 4. ఒప్పందం వల్ల ముస్లిములందరూ నిశ్చింతగా, క్లేమంగా ఉంటూ బలం పుంజుకున్నారు. మదీనా ముస్లిముల రాజధానిగా మారింది. 5. అవిశ్వాసుల నుండి నిర్భయంగా ఉండి ముస్లిములు వేరే వైపు సందేశ ప్రచారం చేసారు. ఫలితంగా యూదుల కోట క్లైబర్ ముస్లిముల వశమైంది. క్రమంగా ఫద్క్, వాదిల్ ఖురా, తబూక్ మొదలైన యూదుల పట్టణాలు ముస్లిముల అధీనంలోనికి వచ్చాయి.

హుదైబియా ఒప్పందం వల్ల ఎనలేని లాభాలు చేకూరాయి. హుదైబియా ఒప్పందం ద్వారా మహిప్రవక్త (స), ముస్లిములకు కలిగినంత లాభం వేరితర యుద్ధాల ద్వారా కలగలేదని ఇమామ్ పొఫయి అభిప్రాయపడ్డారు.

1. అల్లాహో ప్రవక్త (స) యొక్క ముందు, మెనుకబి అపరాధాలన్నీ మన్నించాడు. 2. రిజ్జ్ వాన్ శపథం సహచరులకు గొప్ప అనుగ్రహంగా రూపొందింది. 3. ఖుర్జానీ పశువులు తమ స్థానానికి చేరుకున్నాయి. 4. రోమనులకు పారసీకులపై విజయం సందర్శింగా ప్రవక్త (స)కు చాలా నిగ్రహంతో మెలగవలసివచ్చింది. కానీ వాటి వల్ల ముస్లిములకు అనేక లాభాలు చేకూరాయి. ప్రజలు తండోపతండూలగా ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఇదంతా సహనం, సంయమనాల ఫలితమే. ఈ విధంగా సత్యమార్గ సందేశం ప్రజల వరకు చేరింది.

ఈ ప్రవక్త! మేము నిన్ను ఏకదైవారాధన గురించి సాక్షం ఇచ్చేవానిగా పంపాము. అల్లాహో ఒక్కడే అని, ఎటువంటి లోపాలు లేనివాడని, పరిపూర్ణుడని ప్రవక్త (స) అందరి ముందు సాక్షం ఇచ్చారు. పాపాత్ములను పొచ్చరించారు. పుణ్యాత్ములకు శుభవార్తలు అందించారు. కైఅతె రిజ్జ్ న్నే ద్వారా అల్లాహో విశ్వాసులపై సంతోషం ప్రవక్తం చేసాడు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహోతో వాగ్దానం చేశారు. వాగ్దానం చేసిన వారందరికీ గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుందని, స్వర్గ ప్రవేశం లభిస్తుందని అల్లాహో వాగ్దానం చేసాడు. (త్రైసీరురుప్పున్)

14 : భూమ్యకాశాలో అధికారమంతా ఆయనకే చెందుతుంది. ఆయన తన ఇష్టప్రకారం పరిపాలిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని క్షమిస్తాడు. ప్రవక్త (స) వెంట వెళ్ళకుండా ఉన్నవారు ఇప్పుడైనా అల్లాహోను క్షమాపణ కోరితే, అల్లాహో క్షమిస్తాడు. ఎందుకంటే ఆయన అందరికంటే గొప్ప కరుణామయుడు. (ఇబ్రూక్ కనీర్)

ప్రవక్త (స) ద్వారా మీరు రాకూడదని, ఎందుకంటే మేము “మదీనా రాకముందే ఆ యుద్ధ ధనం హుదైబియాలో పాల్గొన్న వారికి పంచిపెట్టటం జరుగుతుందని తెలియపర్చాడు. అది విని కపటులు ముస్లిములతో మీరు మా పట్ల ఈర్ష్యగా వ్యవహరిస్తున్నారని, అందుకే మమ్మల్ని వద్దంటున్నారని, ఇది అల్లాహో ఆదేశం కాదని ఆరోపించసాగారు.

వాక్యం చివరలో అల్లాహో వారు అజ్ఞానులని, వారికి ఎంతమాత్రం బుద్ధిలేదని, వారు తమ కాపట్టాన్ని దాస్తున్నారని తెలియపరిచాడు. అల్లాహోకూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపితే స్వర్గం లభిస్తుందని, ఇంతకు ముందులా వ్యవహరిస్తే కలిన శిక్షకు గురవుతారని పొచ్చరించటం జరిగింది. అయితే ఈ పొచ్చరిక నుండి అంగవైకల్యం గలవారికి మినహోయింపు ఉంది. మీరు యుద్ధంలో పాలోనక్కరలేదు అని పేర్కొనటం జరిగింది.

(18) విశ్వాసులు పుక్కం క్రింద నీతో విధేయతా ప్రమాణం చేస్తున్నప్పుడు, అల్లాహ్ వారి యెడల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వారి హృదయాల స్థితి ఆయనకు తెలుసు. కనుక ఆయన వారిపై శాంతిని అవతరింపజేశాడు. వారికి బహుమానంగా సమీప విజయాన్ని ప్రసాదించాడు. (19) అపార విజయధనాన్ని వారికి అనుగ్రహిస్తాడు. దానిని వారు త్వరలోనే పొందుతారు. అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిమంతుడు. మహో వివేకవంతుడూను.

(20) అల్లాహ్ మీకు అపారమైన విజయ ధనాలను గురించి వాగ్గానం చేస్తున్నాడు. వాటిని మీరు పొందుతారు. ఆ వెంటనే ఆయన మీకు ఈ విజయాన్ని ప్రసాదించాడు, ప్రజల చేతులు మీమైకి లేవకుండా నిరోధించాడు, ఇది విశ్వాసుల కొరకు ఒక సూచన కావాలని, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని రుజుమార్గం వైపునకు నడపాలని. అంతేకాకుండా,

(21) ఇతర విజయ ధనాలను గురించి కూడ ఆయన మీకు వాగ్గానం చేస్తున్నాడు. వాటిపై మీరు ఇంకా పట్టు సాధించలేదు. అల్లాహ్ వాటిని పరివేష్టించి ఉన్నాడు. అల్లాహ్కు ప్రతిదానిపై అధికారం ఉన్నది.

(22) ఈ అవిశ్వాసులు ఈ సమయంలో మీతో యుద్ధానికి దిగి ఉన్నట్టయితే, నిశ్చయంగా వెన్నుచూపి పారిపోయేవారు. ఇక ఏ సహాయకుణ్ణి ఏ రక్కకుణ్ణి పొంది ఉండేవారు కాదు. (23) ఇది అల్లాహ్ సంప్రదాయం, మొదటి నుండే కొనసాగుతూ ఉన్నది. మీరు అల్లాహ్ సంప్రదాయంలో ఏ మార్పునూ చూడలేరు. (24) మక్కా లోయలో వారి చేతులను మీనుండి, మీ చేతులను వారి నుండి ఆపినవాడు ఆయనే. వాస్తవానికి ఆయన మీకు వారిపై ఆధిక్యం ఇచ్చాడు. మీరు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్ చూస్తూ ఉన్నాడు.

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُوْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ
السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَآتَاهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝
﴿18﴾

وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا ۝
﴿19﴾

وَعَدَ كُمْ اللَّهُ مَعَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ
لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَ آيُّدِي النَّاسِ عَنْكُمْ
وَلِتَكُونَ أَيَّةً لِلْمُوْمِنِينَ وَيَهْدِي كُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ۝
﴿20﴾

وَأَخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قُلْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا
وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝
﴿21﴾

وَلَوْ قَتَلْكُمُ الظَّالِمُونَ كَفَرُوا لَوْلَا الْأَدْبَارُ ثُمَّ
لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝
﴿22﴾

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ وَلَنْ تَجِدَ
لِسُنَّةَ اللَّهِ تَبَدِيلًا ۝
﴿23﴾

وَهُوَ الَّذِي كَفَ آيِدِيهِمْ عَنْكُمْ وَآيَدِيَكُمْ
عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَ كُمْ
عَلَيْهِمْ ۖ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۝
﴿24﴾

(25) సత్యాన్ని తిరస్కరించి, మిమ్మిల్ని మస్జిదె హరామ్ కు రాకుండా నిరోధించి, ఖుర్బానీ ఒంటెలను వాటి చేరే స్థలాల దగ్గరకు చేరనీయకుండా చేసినది వారే కదా! మక్కాలో నీవు ఎరుగని విశ్వాస ప్రై పురుషులు లేకుండా ఉన్నట్లయితే, తెలియకపోవటం వల్ల నీవు వారిని కాలరాస్తావనే ప్రమాదం, దానివల్ల నీపై ఆరోపణ వస్తుండనే భయం లేకపోయి ఉంటే యుధ్యాన్ని ఆపటం జరిగేది కాదు. అల్లాహ్ తాను కారుణ్యంలోకి తాను కోరిన వారిని ప్రవేశింప జేసేటందుకు ఒకవేళ వారు (ఆ విశ్వాసులు) గనక వేరుగా పోయి ఉంటే, మేము అవిశ్వాసులను బాధాకరమైన శిక్షకు గురిచేసి ఉండేవాళ్లం.

(26) ఈ అవిశ్వాసులు తమ హృదయాలలో మూఢాభిమానాన్ని పెంచుకున్నప్పుడు, అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై, విశ్వాసులపై శాంతిని ఆవతరింపజేశాడు, విశ్వాసులను భయభక్తుల మాటపై స్థిరంగా ఉంచాడు. వారే దానికి ఎక్కువ హక్కుదారులూను, అర్పులూను. అల్లాహ్ కు ప్రతి విషయం గురించి తెలుసు.

(27) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు నిజమైన స్వప్తాన్ని చూపించాడు. అది పూర్తిగా సత్యానికి అనుగుణంగా ఉన్నది. అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే, మీరు తప్పకుండా మస్జిదె హరామ్ లో పూర్తి శాంతితో ప్రవేశిస్తారు. మీరు శిరోముండనం చేయించు కొంటారు, వెంట్లుకలను కత్తిరించుకుంటారు. మీకు ఏ భయమూ ఉండదు. మీకు తెలియని విషయం ఆయనకు తెలుసు. కనుక ఆ స్వప్తం నిజం కాకముందే ఆయనకు ఈ సమీప విజయాన్ని మీకు ప్రసాదించాడు. (28) అల్లాహ్ యే తన ప్రవక్తకు మార్గదర్శకత్వాన్ని, సత్యధర్మాన్ని ఇచ్చి పంపాడు, అది అన్ని ధర్మాలపై అధిక్యం కలిగి ఉండేలా చేయటానికి. ఈ వాస్తవానికి అల్లాహ్ సాక్ష్యమే చాలు.

**هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ حَمِيلَةً
وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٍ لَّمْ
تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطْئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِّنْهُمْ
مَعَرَّةً بِغَيْرِ عِلْمٍ إِلَيْدِخَلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ
يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبَنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَّابًا أَلِيمًا**

**إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ
الْحَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى
رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ
الْتَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقُّ إِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيهِمْ**

**لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولُهُ الرُّوحُ يَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ أَمِنِينَ لِمُحْلِقِينَ
رُءُوسُكُمْ وَمُّقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ لَا تَعْلَمُمَا
لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذِلِّكَ فَتَحَّا
قَرِيبًا**

**هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الَّذِينَ كُلُّهُمْ وَكُفُرُ بِاللَّهِ
شَهِيدًا**

ع ۱۱

(29) ముహమ్మద్ అల్లాహ్ ప్రవక్త. ఆయన వెంట ఉన్న వారు అవిశ్యాసుల పట్ల కరిసులు, పరస్పరం దయార్థ హృదయులు. నీవు వారిని చూసినప్పుడు, వారు రుకూ సజ్దాలలో, అల్లాహ్ అనుగ్రహస్త్రీ. ఆయన ప్రసన్నతనూ అర్థించటంలో నిమగ్నులై ఉండటం కనిపిస్తుంది. సజ్దాల చిహ్నాలు వారి ముఖాలపై ఉంటాయి. ఇక జ్ఞానీలలో వారు ఒక పంటపొలంతో పోల్చబడ్డారు. ఆ పొలం మొదట్లో మొలకలను అంకురింపజేసింది, తరువాత దానికి బలం చేకూర్చింది, ఆ తరువాత అది లావుగా ఏపుగా పెరిగింది, ఆపై తన కాండంపై నిలబడింది. రైతులను అది అలరింపజేయసాగింది. అవిశ్యాసులు వారి వృద్ధువికాసాలను చూసి అసూయపడాలని. విశ్వసించి సత్యార్థాలు చేసే ఈ వర్గం వారికి క్షమాభిక్షనూ, గొప్ప ప్రతిఫలాన్నీ ప్రసాదిస్తానని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشَدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحْمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّداً يَتَنَعَّمُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثْرِ السُّجُودِ ذُلِّكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَزَرْعَ آخرَ حَشْطَةَ فَازَرَةً فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوْيَ عَلَى سُوقِهِ يُعِجبُ الزُّرَاعَ لِيَغْيِيَهُمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿29﴾

ع ١٢

18 - 29 వాక్యాల వివరాలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో బైత్ రిజ్యూన్లో పాల్గొన్న విశ్యాసులకు శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. వారికి సంతోషాలు, విజయాలు, యుద్ధధనం మొదలైనవన్నీ లభిస్తాయని శుభవార్తలివ్వబడ్డాయి. చివరగా అన్ని అసత్యధర్మాలపై జస్తాం ఆధిక్యత పొందుతుందని కూడా భవిష్యవాణి చెప్పబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

హజ్రెబియా ప్రాంతంలో ప్రవక్త చేతులపై అనుచరులు చేసిన ఈ బైత్ రిజ్యూన్ 'బైత్ రిజ్యూన్' అంటారు. వీరందరికి శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. వీరి పట్ల అల్లాహ్ ప్రసన్నడయ్యాడు. ముఖ్యంగా ఇందులో ప్రతి ఒక్కరూ ప్రాణాలకు తెగిస్తారని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ యుద్ధ మైదానం విడిచిపోరని వాగ్దానం చేసారు. అల్లాహ్ వారి నిర్దిశ్యాలను, ఉద్దేశాలను తెలుసుకొని వారికి నిలకడను, దైర్ఘ్యాన్ని, ప్రశాంతతను ప్రసాదించాడు. బైబిల్ను జయించిన తర్వాత యుద్ధధనాన్ని సహచరుల మధ్య పంచివేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ వద్ద వారికి ఎంత గొప్ప స్థానం ఉందో తెలుసుకోవాలని తప్పకుండా అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేస్తాడని, వారికి సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడనీ, దీనివల్ల వారి విశ్యాసము రెట్టింపు అయింది.

20 : అల్లాహ్ అతి త్వరలో వారు పొందలేని వాటినికూడా ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ అన్ని వైపుల నుండి ఆ ప్రాంతాన్ని చుట్టుముట్టి ఉంచాడు. ముస్లిములు యుద్ధం చేసి ఆ ప్రాంతాన్ని తమ అధినంలోనికి తీసుకొని అక్కడి సంపదాన్నింటినీ ఆక్రమించుకున్నారు.

అనెస్ (ర) ఉల్లేఖనం : హుదైబియా నాడు మక్కాకు చెందిన 80 మంది సాయుధులు తన్యిమ్ కొండవైపు నుండి వచ్చి దాడిచేసారు. ముస్లిములకు హోని తలపెట్టబోయారు. కాని వారు పట్టబడ్డారు. తరువాత ప్రవక్త (స) వారిని క్షమించి విడిచిపెట్టారు. అనేక విధాలుగా అల్లాహ్ ముస్లిములకు ఉపకారం చేసాడు. అవిశ్వాసుల చేతుల్లో సప్తపోకుండా ముస్లిములను కాపాడాడు. ఒప్పందానికి మార్గం సుగమం చేసాడు. వీటన్నిటీవల్ల ముస్లిములకు ఎన్నో లాభాలు చేకరాయి. (త్రైసీరురుప్పోన్) (ముస్లిమ్, అబూదార్ఘాద్, తిర్యజి, ససాయి)

ఆజ్ఞాన ఆచారాలను సమర్థిస్తూ సుప్రార్బుల్ ఒప్పందం పత్రంపై బిస్కూల్ హీర్రపోస్ నిప్రహీమ్ ప్రాయటానికి ఇష్టపడలేదు. అల్లాహ్ ప్రవక్త అనే పదాన్ని కూడా ప్రాయధానికి అసహ్యంచుకున్నాడు. దీనివల్ల ముస్లిములు బాధపడ్డారు. కాని అల్లాహ్ వారి హృదయాలను సహనం, ఓర్పులతో నింపివేసాడు. పవిత్రప్రవచనంపై స్థిరంగా ఉంచాడు. (ఇబ్రూజరీర్)

ఈ వాక్యంలో విశ్వాసులకు శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఇతరులందరిపై విజయం ప్రాప్తిస్తుందని పేర్కొనుటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆయన మిమ్మల్ని లాభదాయకమైన జ్ఞానం, సత్యాగ్యాలతో పాటు పంపాడు. ధార్మిక జీవిత విధానంలో ఉన్న విషయాలన్ని సత్యమైనవే. అల్లాహ్ ఇస్లాం ఇతర మతాలపై ఆధిక్యత ప్రసాదిస్తాడు. మీరు అల్లాహ్ ప్రవక్త అని అల్లాహ్ సాక్షం ఇస్తున్నాడు. వీరు ఈనాడు కాకపోతే రేపు తప్పకుండా విశ్వసిస్తారు.

అంటే ప్రవక్త (స) నిస్యందేహంగా అల్లాహ్ ప్రవక్త. దైవదౌత్య గుణాలన్నీ ఆయన (స)లో ఉన్నాయి. ఇక్కడ ప్రవక్త (స) సహవరుల గుణాలను పేర్కొనుటం జరిగింది. వీరు అవిశ్వాసుల పట్ల వాలా కరింగా ఉంటారు. దయ, జాతి, కరుణలతో ప్రవర్తిస్తారు. వీరు ఎల్లప్పుడు అల్లాహ్ ఆరాధనలో, సజ్ఞలలో ఉంటారు. విశ్వాసులు కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకే పాటుపడతారు. విశ్వాసులు మంచి గుణాలు కలిగి ఉంటారు. వినయ విధేయతలు కలిగి ఉంటారు. నిర్మలమయిన మనస్సులతో కర్మలు చేస్తారు. వారిని చూసిన ప్రతి ఒక్కరూ ప్రభావితులవుతారు. (ఇబ్రూజసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపోర కృపాలీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

49. అల్ హజురాత్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ అల్ హజురాత్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 18 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో ముస్లిములకు సామాజిక నియమాలింధనాలు, మర్యాదలు బోధించబడ్డాయి. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జుబైర్ (రజి) ఉల్లేఖనం : బనీ తమీమ్ వర్గం నుండి కొండరు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. వారి నాయకునిగా భాలిద్ బిన్ సయాద్ ని నియమించవలసిందిగా అబూబకర్ (ర) అన్నారు. అయితే ఉమర్ (ర) అభ్రరత బిన్ హబిన్ ని నియమించమని అన్నారు, దానికి అబూబకర్ నన్ను వ్యతిరేకించటమే నీ ఉద్దేశ్యం అని అన్నారు. దానికి ఉమర్ (ర) - “నా ఉద్దేశ్యం అది కాదు” అని అన్నారు. ఇద్దరి మధ్య వాదోపవాదాలు ప్రారంభమయ్యాయి. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. (సహీహ్ బుఫారీ - హ.నె.0.4467)

సమాజాన్ని హసిని కలిగించే విషయాల నుండి దూరంగా ఉండమని ముస్లిములను హెచ్చరించటం జరిగింది. వీటివల్ల సోదర సంబంధాలు చెడతాయి. పరస్పరం ఎగతాళి చేయడం, చెడ్డపేర్లతో పిలవటం, అప్పార్థం చేసుకోవటం, ఇవన్నీ పాపకార్యాలే, ఇవి సమాజాన్ని పతనానికి గురిచేస్తాయి. అల్లాహ్ వీటన్నిటినీ నిషేధించాడు. విశ్వసించి, ఇలాంటి పనులు చేయటం మంచి పని కాదని, నిర్వలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపాలని తరువాత ఆదేశించబడింది.

49. అల్ హజురాత్

ఆయత్లు : 18

అవతరణ : మదీనాలో

పరమ కరుణామయుడు అపోర కృపాలీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

- (1) ۱۸. وَإِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ ﴿١﴾
- (2) ۱۹. إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهِرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرٍ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطْ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾
- (3) ۲۰. أُولَئِكَ الَّذِينَ آمَنُوا حَنَّ اللَّهُ قُلُوبُهُمْ لِلشَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَآجُرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ الْجَارِيَةِ مَدِيْنَةُ رَوْعَانَةُ 2 18 آيَاتُها

(4) ప్రవక్త! నిన్న నీ గృహాల బయటి నుండి బిగ్గరగా పిలిచేవారిలో అనేకులు బుద్ధిలేని వారు. (5) వారు గనక నీవు బయటకు వచ్చే వరకు ఓర్ను వహించి ఉంటే, అది వారికి శ్రేయస్తురముగా ఉండేది. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, కరుణామయుడూను. (6) ఓ విశ్వాసులారా! ఎవడైనా దుర్మార్గుడు మీ వద్దకు ఏదైనా సమాచారాన్ని తీసుకువస్తే, నిజానిజాలు విచారించి తెలుసుకోండి. లేకపోతే మీకు తెలియకుండానే మీరు ఏదైనా వర్డానికి నష్టం కలిగించవచ్చు. తరువాత చేసిన దానిపై సిగ్గుతో కుంచించుకు పోవలసిన పరిస్థితి రావచ్చు.

(7) అల్లాహ్ ప్రవక్త మీ మధ్యన ఉన్నాడనే విషయాన్ని బాగా గుర్తుంచుకోండి, ఒకవేళ ప్రవక్త గనుక అనేక వ్యవహరాలలో మీ మాట విన్నట్లయితే, మీరే స్వయంగా కష్టాలలో పడిపోతారు. కానీ అల్లాహ్ మీలో విశ్వాసం పట్ల ప్రేమను కలుగజేశాడు, దానిని మీకు మనోరంజకమైనదిగా చేశాడు. అవిశ్వాసం, దుర్మార్గం, అవిధేయతలపట్ల మీకు అసహ్యం కలిగేలా చేశాడు. (8) అటువంటి ప్రజలే అల్లాహ్ అనుగ్రహం వల్ల, ఆయన మహాపకారం వల్ల సన్మార్గగాము లయ్యారు. అల్లాహ్ సర్వజ్ఞాని, మహావివేక వంతుడూను.

(9) ఒకవేళ విశ్వాసులలోని రెండు వర్డాల వారు పరస్పరం పోట్లాడుకుంటే, వారి మధ్య సయోధ్య చేయండి. తరువాత, ఒకవేళ వారిలో ఒక వర్డం వారు రెండో వర్డం వారిపై దౌర్జన్యం చేస్తే, దౌర్జన్యం చేసినవారు అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వైపునకు మరలేవరకు వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడండి. తరువాత వారు గనక మరలివస్తే, వారి సమస్యను పరిష్కరించండి. న్యాయం చేయండి, ఎందుకంటే అల్లాహ్ న్యాయం చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

**إِنَّ الَّذِينَ يُنَادِونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْجُحْرِ
أَكْثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ** ﴿٤﴾

**وَأُولُو أَمْهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ
خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ** ﴿٥﴾

**يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَيِّ
فَاتَّبِعُوهُمْ أَنْ تُصِيبُوهُمْ قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوهُمْ
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نِدِيمِينَ** ﴿٦﴾

**وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيهِمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُوكُمْ
فِي كَثِيرٍ مِّنِ الْأَمْرِ لَعِنْتُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ
إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّأَ
إِلَيْكُمُ الْكُفُرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ
أُولَئِكَ هُمُ الرُّشَدُونَ** ﴿٧﴾

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

**وَإِنْ طَائِفَتِنِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ افْتَتَلُوا
فَاصْلِحُوهُمْ بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَثُوا بِحَلْدِهِمَا عَلَىٰ
الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَغْرِيَ إِلَىٰ أَمْرِ
اللَّهِ فَإِنْ فَآءُتُمْ فَاصْلِحُوهُمْ بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ
وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ** ﴿٩﴾

<p>(10) విశ్వాసులు పరస్పరం అనుదమ్ములు, కనుక మీ సోదరుల మధ్య సంబంధాలను సంస్కరించండి. అల్లాహ్ కు భయపడండి, మీమై దయచూపటం జరుగుతుంది. (11) ఓ విశ్వాసులారా! పురుషులు ఇతర పురుషులను ఎగతాళి చేయకూడదు. వీరికంటే వారే త్రైప్లులై ఉండవచ్చు. అలాగే ట్రైలు ఇతర ట్రైలను ఎగతాళి చేయకూడదు. వీరికంటే వారే త్రైప్లులై ఉండవచ్చు. పరస్పరం ఎత్తి పొడుచుకోకండి, పరస్పరం చెడ్డ పేర్లతో పిలుచుకోకండి. విశ్వసించిన తరువాత చెడులో పేరు సంపాదించటం చాలా నీచమైన విషయం. ఈ వైఫారిని మానుకోనివారే దుర్మార్గులు. (12) ఓ విశ్వాసులారా! అతిగా అనుమానించటం మానివేయండి. కొన్ని అనుమానాలు పాపాలు అవుతాయి. ఒకరి కూపీలు లాగకండి. మీలో ఎవరూ ఎవరినీ పరోక్షంగా నిందించరాదు. మీలో ఎవరైనా మీ మృత సోదరుని మాంసం తినటానికి ఇష్టపడతారా? చూడండి, మీరే స్వయంగా దీనిని అసహ్యంచుకుంటారు. అల్లాహ్ కు భయపడండి, అల్లాహ్ అత్యధికంగా పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించేవాడు, కరుణించేవాడును.</p>	<p>إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَاصْلِحُوهَا بَيْنَ أَخْوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿10﴾ ع ١٣</p> <p>يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوَا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابُّوَا بِالْأَلْقَابِ بِلَدْسَ الْاِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿11﴾</p> <p>يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كُثُرَيْرَا مِنْ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا طَآءِبُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلْ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهَتُمُوهُ طَ وَاتَّقُوا اللَّهُ طَ إِنَّ اللَّهَ تَوَابُ رَّحِيمٌ ﴿12﴾</p>
<p>1 - 12 వాక్యాల వివరణలు</p> <p>వాక్యాల సంబంధం :</p> <p>ప్రారంభవాక్యాల్లో ముహూర్ముద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని సమర్థించటం జరిగింది. ఆదేశాల్లో, అభిప్రాయాల్లో ప్రవక్త అని ఎవరూ అధిగమించరాదు. ప్రవక్త (స)ను అధిగమించటం నిపిడ్చం అని పేరొన్నటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స)ను గౌరవించాలని, ఆయన పట్ల వినయ విధేయతలు చూపాలని ఆదేశించటం జరిగింది. అదేవిధంగా ముస్లిములు కలహించుకుంటే వారిమధ్య సర్దుబాటుచేసి, సోదర భావం జనింపజేయాలని ఆదేశించబడింది.</p> <p>వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :</p> <p>అల్లాహ్ కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపాలని, ప్రవక్త (స) అభిప్రాయంపై తన సొంత అభిప్రాయానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం ప్రవక్త (స)ను అధిగమించటమే అవుతుందని పేరొన్నటం జరిగింది. ప్రవక్త (స)తో మాట్లాడినప్పుడు వినయ విధేయతలతో, చిన్న స్వరంతో మాట్లాడాలి. బిగ్గరగా మాట్లాడరాదు. ప్రామాణిక ఆదేశాలను అనుసరించాలి. వాటిముందు తమ అభిప్రాయాలను ఇష్టోఇష్టోలను గురించి చర్చించకూడదు. 9వ హితీలో తమీమ్ వర్గం నుండి కొండరు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. ఎవరినైనా తమ నాయకునిగా నియమించమని కోరారు.</p>	

(13) ఓ మానవులారా! మేము మిమ్మల్ని ఒకే పురుషుని నుండి, ఒకే స్త్రీ నుండి సృష్టించాము. తరువాత మీరు పరస్పరం పరిచయం చేసుకు నేందుకు మిమ్మల్ని జాతులుగానూ, తెగులుగానూ చేశాము. వాస్తవానికి మీలో అందరికంపే అధికంగా భయభక్తులు కలవాడే అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎక్కువ గౌరవపాత్రుడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వజ్ఞానం కలవాడు, సకల విషయాలూ తెలిసినవాడూను.

(14) ఈ గ్రామీణ అరబ్బులు, ‘మేము విశ్వసించాము’ అని అంటారు. వారితో ఇలా అను, మీరు విశ్వసించలేదు. మేము లొంగిపోయాము అని అనండి. విశ్వాసం ఇంకా మీ హృదయాలలోకి ప్రవేశించలేదు. మీరు గనక అల్లాహ్ పట్ల విధేయతనూ, ఆయన ప్రవక్త పట్ల విధేయతనూ పాటిస్తే, ఆయన మీ కర్మల ప్రతిఫలాన్నీ ఏమాత్రం తగ్గించడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అత్యధికంగా మన్మించేవాడు మరియు కరుణించేవాడూను.

يَا يَاهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ ذَرَّةٍ وَأَنْثَى
وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ
آكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْقَسْكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمْ
خَبِيرٌ ﴿13﴾

قَالَتِ الْأَعْرَابُ أَمَنَّا قُلْ لَّهُ تُؤْمِنُوا وَلِكُنْ
قُوْلُوا أَسْلَمَنَا وَلَّمَا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي
قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا
يَلْتَكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿14﴾

ఆదేవిధంగా పరిశీలించకుండా అపరిచితుల వార్తలను నమ్మరాదని వారించబడింది. ముందు పరిశీలించి పరికించి ఒక నిర్మయానికి రావాలి. అందినవార్త అసత్యము కావచ్చు. ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ అల్లరి మూకలను అనుసరించరాదు. ఈ వాక్యం వలీద్ బిన్ ఉఫ్ఫు గురించి అవతరించబడింది. జకాత్ ధనం గురించి అతన్ని పంపడం జరిగింది. అతన్ని స్నాగతించేందుకు అందరూ కలసి అతనికి ఎదురుగా వెళ్ళారు. అతను భయపడి తిరిగి వచ్చేస్తాడు. పైగా బనీ ముస్తుల్ఫు వారు జకాత్ సొమ్ములు ఇష్యూటానికి నిరాకరించారని చెప్పాడు. ఈ సంగతి తెలుసుకుని దైవప్రవక్తకు, మన్మింలకు కోపం వచ్చింది. ఈ సమస్యను పరిషురిస్తూ ఉండగా ఈ వాక్యం అవతరించింది. (ఇబ్రైమీర్)

ప్రవక్త (స)ను గౌరవించాలని, ఆయన్నుండి ఆదేశాలను, నీతి నియమాలను విధులను, బాధ్యతలను నేర్చుకోవాలని, ఆయనకు మీ సమస్యల పట్ల మీకంటే ఎక్కువ జ్ఞానం కలదని, అల్లాహ్ వద్ద మీ అభిప్రాయాల కంటే ఆయన అభిప్రాయాలకే ప్రాముఖ్యత ఉండని పేర్కొనటం జరిగింది. (అహోజాబ్ - 33ని చూడండి)

ఇస్లాం కనబడుతుంది. ఈమాన్ కనబడు అని అంటూ మూడుసార్లు గుండె వైపు సైగచేస్తూ, “దైవభీతి ఇక్కడ ఉంది. అల్లాహ్ మీకు పెద్ద పొపకార్యాల సుండి దూరంగా ఉండవాడు. ఇంకా మీలో సత్యార్థాల పట్ల సంతోషం, చెడు కార్యాల పట్ల అసహ్యం కలిగినవాడే విశ్వాసి, మీకు ప్రసాదించబడిన ఈ సన్మానం దేవుని అనుగ్రహం, ఎవరు సన్మానికి అర్పులో అల్లాహ్కు బాగా తెలుసు. ఆయన ప్రతి పనిలో ఏదో ఒక వివేకం దాగి ఉంటుంది అని హితబోధ చేశారు. (ఇబ్రై కనీర్)

తరువాత వాక్యంలో అల్లాహ్ కొన్ని విషయాల నుండి మన్మింలను వారించారు. వీటివల్ల మన్మింలను మధ్య విభేదాలు, తగాదాలు, యుద్ధాలు ఏర్పడతాయి. మీరు పరస్పరం ఎగతాళి చేయరాదని, హీనంగా భావించరాదని, వారు మీకంటే ఉన్నతులు కావచ్చునని ఇతరుల లోపాలను ఎంచరాదని, వీటికి పాల్పడి పశ్చాత్తాపం చెందని వారే దుర్మార్గులని, మీరు దైవశిక్షకు గురవుతారని పేర్కొనటం జరిగింది. (త్రైసురుప్రహృష్టున్)

(15) అసలు అల్లాహ్ నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించి, ఇక ఎలాంటి అనుమానానికి గురికాకుండా, తమ ప్రాణాలతో, తమ ధనసంపదలతో అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడేవారే అసలైన విశ్వాసులు. వారే సత్యసంధులు. (16) ఓ ప్రవక్త! వారితో ఇలా అను, మీరు అల్లాహ్ కు మీ ధర్మ స్వీకరణ గురించి తెలియజేస్తున్నారా? వాస్తవానికి అల్లాహ్, భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువునూ ఎరుగును. అల్లాహ్ కు ప్రతి వస్తువును గురించిన జ్ఞానం ఉన్నది. (17) వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించి తామేదో మీకు మేలు చేసినట్లు అనుకుంటున్నారు. వారితో ఇలాఅను, ఇస్లామ్ కు సంబంధించిన ఉపకారాన్ని నా మీద మోపకండి. అల్లాహ్ మీకు విశ్వాసానికి సంబంధించిన మార్గం చూపి, ఆయనే మీకు ఉపకారం చేశాడు - మీరు గనక సత్యవంతులే అయితే, (18) అల్లాహ్ కు భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ దాగి ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించి తెలుసు. మీరు చేసేదంతా ఆయన దృష్టిలో ఉన్నది.

إِمَّا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
ثُمَّ لَمْ يَرْتَأُوا وَجْهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكُ هُمُ الصَّابِقُونَ ﴿١٥﴾

قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيهِمْ ﴿١٦﴾

يَمْنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلِمُوا طَ قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ
إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمْنُ عَلَيْكُمْ أَنْ
هَذِكُمْ لِلْيَمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ﴿١٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

14

13 - 18 వాక్యాల వివరాలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో సమాజానికి హోని కలిగించేవాటికి దూరంగా ఉండమని బోధించబడింది. పరస్పరం అవమానానికి తావు కల్పించరాదు. ఎగత్తాళి చేయరాదు. అప్పార్థ చేసుకోరాదు. ఏటికి దూరంగా ఉంటే సమాజంలో వివాదాలు, పోట్లాటలు తల్తెత్తవని పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ తరువాత మేము మిమ్మల్ని ఒకే మానవ జంట ద్వారా సృష్టించామని, వివిధ జాతులుగా, వర్గాలుగా కుటుంబాలుగా విభజించామని అయితే మీలో అధిక దైవభీతి గలవాడే అల్లాహ్ వద్ద ఆదరణీయుడని స్ఫుర్తపరచబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

మానవులందరూ ఆదమ్ హాహ్ల సంతానమే అని తెలియపర్చటం జరిగింది. అందువల్ల మానవులందరూ సమానులే. అయితే దైవభీతిగలవారే అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నతులు అని విశదీకరించటం జరిగింది. అల్లాహ్ మానవులను వర్గాలుగా, జాతులుగా, తెగలుగా విభజించింది పరస్పరం అహంకారంగా ప్రవర్తించటానికి కాదు. అహంకారానికి ఎటువంటి ప్రాతిపదిక లేదు. ఇవి కేవలం పరస్పరం గుర్తు పట్టటానికి, పరిచయం చేసుకోవటానికి, పరస్పరం సహకరించుకోవటానికి మాత్రమే. దీనివల్ల ఒక మంచి సమాజం ఉనికిలోనికి వస్తుంది. దీన్ని గురించి ప్రవక్త (స)

అనేక హదీసుల్లో ప్రస్తావించారు. అబూహురైరహ్మా ఉల్లేఖనం: ఒకసారి ప్రవక్త (స)ను అందరికంటే ఉత్తముడు ఎవరు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స) అందరికంటే అధికంగా దైవభీతి కలవాడే ఉత్తముడు అని సమాధానం ఇచ్చారు. (బుభారీ) (త్రసీరురుహ్మాన్)

ఇస్లామ్ సాధారణమైనది. ఈమాన్ మాత్రం ప్రత్యేకమయినది. ఈ వాక్యాల్లో ఇష్టుడిష్టుడే ఇస్లాం స్వీకరించిన గ్రామీణులను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఎందుకంటే వారు గొప్పలు చెప్పుకునేవారు. వారిని అలా అనకండని మేము ఇస్లాం స్వీకరించాము, ప్రవక్త (స)కు విధేయులమయ్యాము అనిఅనమని ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే విశ్వాసం ఇంకా మీ మనస్సుల్లో ప్రవేశించలేదు. అంటే విశ్వాసం ప్రత్యేకమైనది. ఇస్లామ్ సర్వసామాన్యమైనది.

విశ్వాసులు మూడు విధాలుగా ఉంటారని కారుణ్యమూర్తి (స) తెలిపారు : 1. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించి అనుమానానికి గురికాని వారు. అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధన, ప్రాణాలు ధారహాసేవారు. 2. ప్రజలు తమ ధన ప్రాణాల విషయంలో వీరిషట్ల నిర్భయంగా ఉన్నవారు. 3. దైవభీతి వల్ల పేరాశకు లోనుకాని వారు.

16 : ఏమిటి, మీ ఆంతర్యాల స్థితిని గురించి మీరు అల్లాహ్కు తెలియపరుస్తాన్నారా? ఆయనకు ఏదీ కనుమర్గై లేదు. ఆయనకు అన్ని తెలుసు.

18 : అల్లాహ్ గోచర అగోచర జ్ఞానం గలవాడు. మీరు చేస్తున్నవన్నే అల్లాహ్కు తెలుసు. (తఫీర్ ఇబ్రైకనీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

50. భాష్ట సూరా పరిచయం

సూరహ్ భాష్ట మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 45 వాక్యాలు, 3 రుక్కాలు ఉన్నాయి. ఒకసారి ఉమర్ (ర) అబ్బా వాఖిద్ లైసీ (ర)ని ప్రవక్త (స) పండుగల నమాజుల్లో ఏం పరించేవారని అడిగారు. దానికి ఆయన “భాష్ట, ఇఫ్రతరబ” అని సమాధానం ఇచ్చారు. (తిర్యిజీ - హ.నెం. 490)

అదేవిధంగా ఉమ్మె హోషిమ్ బిస్తే హోరిసా బిన్ అన్నోమాన్ ఉట్లేఖునం: “నేను సూరహ్ భాష్టను ప్రవక్త (స) నుండి విని కంఠస్తం చేసుకున్నాను. ప్రవక్త (స) ప్రతి శుక్రవారం ఖుత్సాలో పరించేవారు” (సహీద్ ముస్లిం - హ.నెం. 1442) అంటే ప్రవక్త (స) పండుగల, శుక్రవారాల సందర్భంగా సూరహ్ భాష్ట పరించేవారు. ఎందుకంటే ఇందులో మానవుని జననం, మరణానంతర జీవితం, పరలోకం, విచారణ, స్వరూపాలు, ప్రతిఫలాలు శిక్షలు, పొచ్చరికలు, ప్రోత్సాహకాలు మొదలైన వాటి గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. మీటి గురించి విన్న ప్రతి ఒక్కరిలో పరలోక చింతన జనిస్తుంది.

50. భాష్ట

ఆయత్లు : 45

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) భాష్ట. దివ్యమైన ఖురాన్ సాక్షిగా - అయితే పొచ్చరించేవాడు స్వయంగా వారిలో నుండే వారివద్దకు వచ్చాడనే విషయం వారికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. (2 & 3) తరువాత సత్యతిరస్కారులు ఇలా అనసాగారు, మేము మరణించి మట్టిగా మారిపోయినప్పటికీ, తిరిగి లేపబడటం - ఇది చాలా విచిత్రంగా ఉందే. ఈ తిరుగు ప్రయాణం అనేది బుద్ధికందని విషయం. (4) (వాస్తవానికి) వారిని భూమి ఏ మేరకు హరిస్తుందో మాకు తెలుసు. మా వద్ద ఒక గ్రంథం ఉన్నది, అందులో అంతా సురక్షితంగా ఉన్నది. (5) కానీ, సత్యం వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు దానిని బహిరంగంగా ధిక్కరించారు. ఈ కారణం వల్లనే వారు ఇప్పుడు అయోమయంలో పడిపోయారు? (6) సరే, అయితే వారు తమపై ఉన్న ఆకాశం వైపు ఎన్నడూ చూడలేదా? మేము దానిని ఎలా నిర్మించి, అలంకరించామో? అందులో ఎలాంటి పగుళ్లు లేవు.

سُورَةُ الْبَحْرِ 45

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَوْالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾

بَلْ عَجِّبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ
الْكُفَّارُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾

إِذَا مِتَّنَا وَ كُنَّا تُرَابًا ذُلِّكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾
قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْفُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَ عِنْدَنَا

كِتَبٌ حَفِيظٌ ﴿٤﴾

بَلْ كَنَّدُوا بِالْحَقِّ لَهَا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ
مَّرِيجٍ ﴿٥﴾

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقُهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَا
وَ زَيَّنَاهَا وَ مَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾

- (7) మేము భూమిని పరిచాము, అందులో పర్వతాలను నాటాము. అందులో మనోరంజకమైన అన్నిరకాల వృక్షజాతులను మొలకెత్తించాము.
- (8) ఇప్పుడు (సత్యం వైపునకు) మరలే ప్రతి దాసునికి కళ్ళు తెరిపించేవీ, గుణపారం నేర్చేవి. (9) ఆకాశం నుండి మేము శుఫవంతమైన నీటిని అవతరింపజేశాము. తరువాత దానిద్వారా తోటలనూ, పంట పొలాలనూ, (10) ఎంతో పొడవైన ఖర్చురపు వృక్షాలనూ పుట్టించాము. వాటికి పండ్లు గుత్తలు గుత్తలుగా కాస్తాయి. (11) ఇది దాసులకు ఉపాధినిచే ఏర్పాటు. (మానవులు భూమి నుండి) లేవటం కూడా ఈ విధంగానే జరుగుతుంది.
- (12) వారికి పూర్వం నూహో జాతి, అప్ర్స్ వాసులు మరియు సమూద్, (13) ఆద్, ఫిరోవ్ జాతులు, లూత్ సోదరులు, (14) అయ్మకా వారు మరియు తుబ్ఖా జాతి ప్రజలు కూడా తిరస్కరించారు. చివరకు నా హెచ్చరిక వారి విషయంలో యదార్థమని నిరూపించబడింది. (15) ఏమిటి, మొదటిసారి సృష్టితోనే మేము శక్తిహీనులమైపోయామా? అయినా వారు కొత్తసృష్టిని గురించి అనుమానంలో పడి ఉన్నారు. (16) మేము మానవుణ్ణి సృష్టించాము, అతని మనస్సులో మెదిలే ఊహాలను సైతం మేము ఎరుగుదుము. మేము అతని కంత రక్తనాళం కంటే కూడా చాలా దగ్గరగా ఉన్నాము. (17) అంతేకాదు ఇద్దరు లేఖకులు అతనికి కుడి ఎడమ ప్రక్కల కూర్చుండి ప్రతి విషయాన్ని నమోదు చేస్తూ ఉన్నారు. (18) అతని నోటి నుండి వెడలే ప్రతి మాటనూ ప్రాయటానికి అనుక్కణం ఒక పరిశీలకుడు సిద్ధంగా ఉంటాడు. (19) ఇదిగో, చూడండి, మరణావస్త సత్యంతో వచ్చేసింది. నీవు తప్పించుకోవటానికి ప్రయత్నించిన విషయం ఇదే.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَهَا وَالْقَيْنَانَ فِيهَا رَوَاسِي
وَأَبْتَنَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زُوْجٍ بِهِنْجٍ ﴿7﴾
تَبْصِرَةً وَذُكْرًا لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿8﴾
وَنَزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَرَّكًا فَانْبَتَنَا بِهِ
جَنْنِتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿9﴾
وَالنَّحْلَ لِسْقِتٍ لَهَا طَلْعَ نَضِيدٍ ﴿10﴾
رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيْتَاتٍ
كَذَلِكَ الْخُرُوفُ مُجَدِّدٌ ﴿11﴾
كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمٌ نُوحٌ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ
وَشَمُودٌ ﴿12﴾
وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿13﴾
وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ طَلْعَ كُلَّ كَذَبٍ
الرُّسْلَ فَحَقَّ وَعِيدِيْدٌ ﴿14﴾
أَفَعَيْيَنَا بِالْحَلْقِ الْأَوَّلِ طَبْلُ هُمْ فِي لَبِسٍ مِّنْ
خَلْقِ جَدِيدٍ ﴿15﴾
وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوْسُوسُ بِهِ
نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿16﴾
إِذْ يَتَلَاقَ الْمُتَلَاقِينَ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ
الشِّمَاءِ قَعِيدِيْدٌ ﴿17﴾
مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿18﴾
وَجَاءَتْ سَكُرَةُ الْمُوْتِ بِالْحَقِّ طَذْلِكَ مَا كُنْتَ
مِنْهُ تَحْيِيْدٌ ﴿19﴾

(20) తరువాత శంఖం ఊదబడుతుంది, ఈ దినాన్ని గురించే నిన్ను పొచ్చరించటం జరుగుతూ ఉండేది.
 (21) ప్రతి వ్యక్తి తన వెంట ఒక తోలేవాడూ, ఒక సాక్ష్యం ఇచ్చేవాడూ ఉన్న స్థితిలో వస్తాడు. (22) ఈ విషయం గురించి నీవు అత్రధారీ పడి ఉన్నావు. మేము నీ ముందు పడి ఉన్న తెరను తొలగించాము, ఈనాడు నీ దృష్టి చాలా సునిశితంగా ఉన్నది.

﴿20﴾ وَنِفَخَ فِي الصُّورِ بِذِلِّكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ
 ﴿21﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَأِيقٌ وَشَهِيدٌ
 لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ
 ﴿22﴾ غِطَاءَكَ فَبَصَرْكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ

1 - 22 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహరాధకులు మరణానంతర జీవితాన్ని గురించి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. ఇందులో ఆశ్చర్యపడే విషయం ఏదీలేదని, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడని తిరిగి లేపగలడని పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ వారిని భూమ్యకాశాలను గురించి అలోచించమని దాని ద్వారా అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలు అర్థం అవుతాయని సెలవిచ్చాడు. అంతేకాక అవిశ్వాసులు కేవలం అహంభావం వల్లనే విశ్వసించడం లేదని విశదపరిచాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

స్వయంగా వారిలో నుండే ఒక వ్యక్తి ప్రవక్తగా రావటం వారికి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. అంతేకాక ఒక సామాన్య మానవుడు ప్రవక్తగా రావటం ఏమిటన్నది వారి ఉద్దేశ్యం. అల్లాహ్ కోరితే ఎవరినైనా ప్రవక్తగా పంపగలడు. అదేవిధంగా క్రుఖీ కృశించిన శరీరాలను భూమిలోని ఏ భాగం తిఱివేసిందో కూడా అల్లాహ్కు తెలుసు. ఆయనే తిరిగి లేపగల శక్తిసంపన్నుడు. అసలు విషయం ఏమిటంటే వాస్తవాన్ని వీరు స్వీకరించటం లేదు. (తప్పీర్ ఇబ్రైమీర్)

ఈ సత్యతిరస్కారులు విశాలంగా పరచబడిన భూమిని చూడటం లేదా? దానిపై ఉన్న పర్వతాలను చూడటం లేదా? రకరకాల అతి సుందరమైన మొక్కలను చూడటం లేదా? సృష్టికర్త యొక్క ఈ కార్యాలన్నీ ప్రజలు అలోచించమని ప్రేరిపిస్తున్నాయి. ఈ శక్తులన్నీ కలిగి ఉన్న అల్లాహ్ మానవుల్ని తిరిగి లేపలేదా? అల్లాహ్ ఆకాశాన్నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తున్నాడు. దానిద్వారా ఘలవృక్షాలను సృష్టిస్తున్నాడు. పళ్ళు, కూరగాయలు, ఆకుకూరలు, పప్పుధాన్యాలు మొదలైనవన్నీ పండిస్తున్నాడు. వీటినన్నిటినీ మానవులకు ఆహారంగా సృష్టించాడు. మక్కా అవిశ్వాసులకంటే ముందు నూహ్ (అ) 950 సంవత్సరాలు సందేశ ప్రచారం చేశారు. కానీ చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించారు.

అన్సహబుర్నే అంటే తమ ప్రవక్తను బావిలో విసరివేసిన జాతి. కొందరు మషబ్ (అ) జాతిగా భావిస్తారు. మరికొందరు ఈసా (అ)ను విశ్వసించినవారుగా, వీరు పెద్ద ఆగ్నిగుండం తయారుచేసి విశ్వాసులను అందులో పడవేశారు. సమూద్ జాతి సాలిహ్(అ)ను తిరస్కరించింది. అల్లాహ్ సూచనగా ఉన్న ఒంటెను చంపివేశారు. అదేవిధంగా ఫిర్మాన్ మూసాను తిరస్కరించాడు. అదేవిధంగా లూత్ జాతి వారు ట్రీలను వదలి పురుషులతో సంభోగం చేసేవారు. ఈ జాతులన్నిటినీ దైవశిక్ష ద్వారా నాశనం చేయటం జరిగింది.

అంటే ఉద్దేశం ఈ సంఘటలన్నిటినీ పేర్కొని అవిశ్వాసులను పొచ్చరించటమే. వారు తమ్ముతాము సరిదిద్దుకోకపోతే వారిని కూడా నాశనం చేయడం జరుగుతుంది. మరోప్రవక్త వారి తిరస్కారానికి మీరు విచారించవద్దని ఇలా జరుగుతూ వస్తుందని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్ఘటం జరిగింది.

- (23) అతని సహచరుడు, ఇదిగో, (ఇతని కర్మల చిట్టా) నా వద్ద ఉన్నది అని వినువించుకున్నాడు.
- (24) ఇలా ఆజ్ఞాపించబడుతుంది, పొగరుబోతు అయిన ప్రతి అవిశ్వాసిని నరకంలో విసరివేయండి.
- అతడు సత్యం పట్ల ద్వేషభావం కలిగి ఉండేవాడు,
- (25) మంచిని నిరోధిస్తూ ఉండేవాడు, హద్దులు అతిక్రమిస్తూ ఉండేవాడు, అనుమానంలో పడి ఉండేవాడు, (26) అల్లాహోతో పాటు ఇతరులను కూడా దేవుళ్లగా చేసుకున్నవాడు. కనుక అతనిని తీప్రమైన శిక్షకు గురిచేయండి.
- (27) అతని సహచరుడు ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు, “స్వామీ! నేను ఇతనిని తిరుగుబాటుదారుగా చేయలేదు. కానీ ఇతడే స్వయంగా మార్గం తపి చాలా దూరం పోయాడు.” (28) దానికి ఇలా సెలవీయబడింది, నా సమక్కంలో వాదించకండి. నేను మందుగానే చెడు పర్యవసానం గురించి హెచ్చరించి ఉన్నాను. (29) నా దగ్గర మాట మార్పుబడడు. నేను నా దాసులకు అన్యాయం చేసేవాడను కాను.
- (30) ఆనాడు మేము నరకాన్ని, “నీవు నిండి పోయావా?” అని అడిగినప్పుడు, అది, ‘ఇంకేమైనా మిగిలి ఉందా?’ అని అంటుంది.

﴿23﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَنِي عَتِيْدُ
 ﴿24﴾ الْأَقِيْمَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدُ
 ﴿25﴾ مَنَّا عِلَّخَيْرٍ مُعْتَدِلٌ مُرِيْبٌ
 ﴿26﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَ فَالْقِيْمَهُ فِي
 الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ
 ﴿27﴾ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي
 ضَلَالٍ بَعِيْدِ
 ﴿28﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِبُوا لَدَنِي وَقُدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ
 بِالْوَعِيْدِ
 ﴿29﴾ مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلُ لَدَنِي وَمَا آنَا بِظَلَالٍ
 لِلْعَيْدِ
 ﴿30﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلْ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ
 مِنْ مَزِيْدٍ

^
14
16

ఒకప్పుడు ఈ భూమ్యకాశాల మధ్య ఏ వస్తువు ఉండేది కాదు. మేము వాటిని మొట్టమొదట సృష్టించాము. మొట్టమొదట సృష్టించగలిగిన మాకు రెండవసారి సృష్టించటం ఏమాత్రం కష్టం కాదు అని సెలవియ్యబడింది. రాబోయే వాక్యంలో అల్లాహో తన మహత్యాలను గురించి చర్చించాడు. అల్లాహో మానవుడై మట్టితో సృష్టించాడు. ఆయన జ్ఞానం అన్నిటినీ ఆవరించిఉంది. హృదయాలలో దాగి ఉన్నవి కూడా ఆయనకు తెలుసు. ప్రతి మానవుని వెంట ఇధరు దైవదూతలు ఉన్నారు. వారు కర్మలన్నీ ప్రాస్తూ ఉంటారు.

మానవుడు ఏమి చేసినా ఆ దైవదూతలు వెంటనే రాసుకుంటారు. కుడిప్రక్క ఉన్న దైవదూత సత్యార్థాలను, ఎడమ ప్రక్క ఉన్న దైవదూత పాపకార్యాలను ప్రాస్తారు. దైవదూతలు ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటారు. చూస్తూ చూస్తూ మానవునికి చావు వచ్చేస్తుంది. మరణానంతర జీవితం అతనికి కనబడుతుంది. ఇదే ఆ మరణానంతర జీవితం అని తెలుపబడుతుంది.

(31) స్వర్గం భయభక్తులు కలవారికి చాలా దగ్గరగా తీసుకురాబడుతుంది, ఏమాత్రం దూరంగా ఉండదు.

(32) (ఇంకా ఇలా సెలవీయబడుతుంది). మీకు వాగ్దానం చేయబడుతూ ఉండిన విషయం ఇదే, ఎక్కువగా అల్లాహ్ వైపునకు మరలేవాడూ, అల్లాహ్ హద్దులను పరిరక్షించేవాడూ, (33) చూడకుండానే కరుణామయుడికి భయపడేవాడూ, ఏకాగ్ర హృదయంతో వచ్చినవాడూ అయిన ప్రతి వ్యక్తికి ఇది లభిస్తుంది. (34) స్వర్గంలో ప్రవేశించండి, శాంతి భద్రతలతో, ఆ దినం శాశ్వత జీవిత దినం అవుతుంది. (35) అక్కడ వారికి వారు కోరుకునేవన్నీ లభిస్తాయి. అవికాక మా వద్ద వారికి ఇంకా ఎన్నో లభిస్తాయి. (36) మేము వారికి పూర్వం ఎన్నోజాతులను నాశనం చేసి ఉన్నాము. వారు వీరికంటే గట్టివారే. వారు అనేక ప్రపంచ దేశాలను చుట్టివచ్చారు. అయితే వారు ఎక్కడైనా, ఏదైనా ఆశ్రయం పొందగలిగారా? (37) హృదయం ఉండి, లేదా విషయాన్ని శ్రద్ధగా ఆలకించే ప్రతి వ్యక్తికి ఇందులో గుణపారం ఉన్నది. (38) మేము భూమినీ, ఆకాశాలనూ, వాటి మర్యా ఉన్న సమస్త వస్తువులనూ ఆరు దినాలలో సృష్టించాము. కానీ మాకు ఎలాంటి అలసటా కలుగలేదు. (39) కనుక ప్రవక్త! వారు కలిపున్న విషయాల పట్ల సహనం వహించు. నీ ప్రభువు స్తుతంతోపాటు ఆయన పవిత్ర నామాన్ని సృంగిస్తూ ఉండు. సూర్యోదయానికి ముందు, సూర్యాస్తమయానికి ముందు, (40) రాత్రి సమయంలో కూడా ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. సజ్దాలు చేసిన తరువాత కూడా. (41) ఇంకా ఏను, ఏ రోజు చాచింపువేసేవాడు అతి దగ్గర నుండి కేకవేస్తాడో, (42) ఏ రోజు ప్రజలందరూ హాష్మీర్ కేకను స్పష్టంగా వింటూ ఉంటారో, ఆ రోజు భూమి నుండి మృతులు బయల్పుడే రోజు అవుతుంది.

﴿31﴾ وَأَرْلَفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَقِينَ غَيْرَ بَعِيْدٍ
 ﴿32﴾ هَذَا مَا تُوَعَّدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيْظٌ
 ﴿33﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقُلْبٍ
 مُّنِيْبٍ
 ﴿34﴾ ادْخُلُوهَا بِسَلِيمٍ طَذِلَكَ يَوْمُ الْخُلُودِ
 ﴿35﴾ لَهُمْ مَا يَسْأَءُونَ فِيهَا وَلَدِيْنَا مَزِيْدٌ
 ﴿36﴾ وَكُمْ أَهْلَكُنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ
 بَطْشًا فَنَقَبُوا فِي الْبِلَادِ هُلْ مِنْ حَمِيْصٍ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى
 السَّمْعَ وَهُوَ شَاهِيْدٌ
 ﴿37﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
 فِي سِتَّةِ آيَاتٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ
 ﴿38﴾ فَاصْبِرْ عَلَى مَا يُقْوِلُونَ وَسِبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
 قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ
 ﴿39﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ
 وَاسْتَبِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ
 قَرِيْبٍ
 ﴿41﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ طَذِلَكَ يَوْمُ
 الْخُرُوجِ
 ﴿42﴾

(43) మేమే ప్రాణం పోస్తున్నాము. మేమే ప్రాణం తీస్తున్నాము. మా వైపునకే అందరూ మరలవలసి ఉంటుంది.

(44) ఆనాడు భూమి బ్రద్దలవుతుంది, మానవులు దాని లోపలనుండి బయల్పుడి తొందర తొందరగా పరుగెత్తుతూ ఉంటారు. ఇలా

సమీకరించటం మాకు ఎంతో తేలికైన పని.

(45) ఓ ప్రవక్త! వారు కల్పిస్తున్న విషయాలు ఏమిటో మేము బాగా ఎరుగుదుము. వారిచేత బలవంతంగా విషయాన్ని ఒప్పించటం నీ పని కాదు. కనుక నీవు ఈ ఖురాన్ ద్వారా నా పొచ్చరికకు భయపడే ప్రతి వ్యక్తికి హితోపదేశం చేస్తూ ఉండు.

﴿43﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْكِي وَنُمِيتُ وَالَّذِينَا الْمَصِيرُونَ

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ يَرَاعًا ذَلِكَ

﴿44﴾ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يُقْتَلُونَ وَمَا آنَتْ عَلَيْهِمْ

﴿45﴾ بِجَبَابِرَةٍ فَلَذِكْرٍ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَعْجَفُ وَعَيْدِ

ع₁₆
١٧

23 - 45 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ప్రాచీన జాతుల ద్వారా గుణపారం నేర్చుకోమని మక్కా అవిశ్వాసులను పొచ్చరించాడు. ఇంకా ఈ ఖుర్జాన్ ద్వారా ప్రజలను పొచ్చరించమని, మీ బాధ్యత కేవలం బోధపరచటం వరకేనని తన ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఆ రోజు ఇస్త్రాఫీల్ (అ) మరణానంతర జీవితానికి శంఖం ఊడగానే అందరూ కలవరపడి మహోపర్ మైదానం వైపు పరుగిత్తుతారు. ఆనాడు అవిశ్వాసులకు శిక్ష పడుతుంది. విశ్వాసులకు చేసిన వాగ్దానం నెరవేరుతుంది.

శంఖం ఊడిన వెంటనే ప్రతి ఒక్కరినీ ఇద్దరు దైవదూతులు మహోపర్ మైదానం వైపు తోలుకుపోతారు. అయితే సొక్కలుగా అతని అవయవాలు పనిచేస్తాయి. అప్పుడు వారి కర్కులపై నుండి తెర ఎత్తివేయబడుతుంది. త్రాసు ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

ఖరీన్ అంటే ఎల్లప్పుడు కర్కులు ప్రాసే దైవదూత. తీర్చుదినం నాడు అల్లాహ్ నరకాన్ని “నిండిపోయావా?” అని అడుగుతాడు. దానికి నరకం “ఇంకా ఏమైనా ఉండా?” అని సమాధానమిస్తుంది. చివరికి అల్లాహ్ తన పాదాన్ని నరకంలో పెట్టగానే “చాలు చాలు” అని అంటుంది. (సహీద్ బుఖారీ - హ.నె.ఎం. 4477) అదే విధంగా అల్లాహ్కు భయపడేవాడు దైవభీతి వల్ల కన్నీళ్ళు కాచేవాడు, అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉత్తముడు. ఆ తరువాత సహనం పాటించమని, నిలకడగా ఉండమని సూర్యాస్తమయాలకు ముందు ప్రభువు గొప్పతనాన్ని కొనియాడమని ఆదేశించటం జరిగింది. మేరాజ్కి ముందు, సమాజ్ ఉదయం, సాయంత్రం చదవబడేది. జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చొని ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) పూర్తిచందున్ని చూసి, జాగ్రత్త! ఉదయం, సాయంత్రం సమాజులను వదలకండి. ఆ తరువాత ఈ వాక్యాన్ని పరించారు. (ఇస్రా : 79)

సమాజ్ తరువాత అల్లాహ్ నామస్తరణ చేయాలి. ఇప్పు అబ్సాస్ ఉల్లేఖనం : ఒకసారి పేద ముస్లిములు వచ్చి “ప్రవక్త! ధనవంతులు పుణ్యంలో మాకంటే మించిపోతారు” అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) 33 సార్లు

“సుబ్బేనల్లాహ్”, 33 సార్లు “అల్హమ్దులిల్లాహ్”, 33 సార్లు “అల్లాహుఅక్బర్” చదువుతూ ఉండండి అని ఆదేశించారు. కొంతకాలం తర్వాత వారు వచ్చి, “ప్రవక్తా! ధనవంతులు కూడా వీటిని విని వారు కూడా పరిస్తున్నారు” అని విస్మయించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) “ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహం, అల్లాహ్ ఎవరిని కోరితే వారికి ప్రసాదిస్తాడు” అని అన్నారు. (సహీద్ బుఖారీ - హ.నెం. 798) (తఫ్ఖీర్ ఇబ్రాకసీర్)

ఆప్రాథీల్ శంఖం ఊదగానే భూమి పగిలిపోతుంది - శవాలన్నీ సజీవులై పరుగెత్తుతుంటారు. ప్రజలను వారి సమాధుల నుండి తీసి తీర్పుమైదానంలో నిలబెట్టటం మాకు చాలా సులవు అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు.

ప్రవక్తను అవిశ్యాసులు తిరస్కరిస్తున్నది, అతనికి వ్యుతిరేకంగా కుట్టలు పన్నుతున్నది, మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరిస్తూ ఉన్నది అంతా అల్లాహుకు తెలుసు. ఆయనే వారిని విచారిస్తాడు. మీ బాధ్యత కేవలం వారిని హితబోధ చేయటమే. విశ్వసించమని వారిని బలవంతం చేయటం మీ పని కాదు. ఖుర్అన్నను పరించి వారికి బోధిస్తూ ఉండండి. మీ హితబోధ, మీ సందేశం అందరికీ వర్తిస్తుంది. దాన్నండి కేవలం దైవభీతిపరులే లాభం పొందుతారు అని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్ఘటం జరిగింది. (తైసీరురుఫ్స్స్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశేలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

51. అజ్జ జారియాత్ సూరా పరిచయం

సూర్యో జారియాత్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 60 వాక్యాలు, 3 రుక్కాలు ఉన్నాయి. ఒకసారి హజ్జత్ అలీ (ర) మెంబరుపైకి ఎక్కి ఖుర్జాన్ వాక్యాల గురించి ప్రవక్త (స) హదీసులను గురించి ఏ ప్రశ్న వేసినా నేను సమాధానం ఇవ్వగలను అని అన్నారు. దానికి అక్కడ ఉన్నవారిలో నుండి ఇబ్నుల్ కవా నిలబడి “ఓ అమీరుల్ మోమినీన్! (1) ‘వజ్జారియాతి జర్వా’ అంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించారు. దానికి హజ్జత్ అలీ (రజి) ‘గాలులు’ అని బదులిచ్చారు.(2) ‘ఫల్ హదీలాతి విఫ్హరా’ అంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించగా, ‘మేఘాలు’ అని బదులిచ్చారు. (3) ‘ఫల్ ముఖస్సిమాతి అఫ్రా’ అంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించగా, ‘దైవదూతలు’ అని బదులిచ్చారు. అల్లాహ్ ఈ సృష్టితాలపై ప్రమాణం చేసి ప్రజలారా! వాగ్గానం చేయబడిన తీర్పుదినం, మరణానంతర జీవితం సత్యమైనది. ఇందులో ఎలాంటి అనుమానమూ లేదు. విచారణ కొరకు ఒక దినం నిర్ణయించబడింది. అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు మంచివారికి మంచి ప్రతిఫలం, చెడ్డవారికి చెడ్డ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు అని చెప్పాడు. ఈ సూరాలోని అధిక భాగం పరలోక అంశంపై ఆధారపడి ఉన్నది. చివరిగా దేవుని ఏకత్వాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది.

51. అజ్జ జారియాత్

ఆయత్లు : 60

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశేలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

- (1) దుమారాన్ని లేపే గాలుల సాక్షిగా! (2) ఆ గాలులు నీటితో నిండి ఉన్న మేఘాలను లేపుతాయి.
- (3) తరువాత అవి మెల్లగా సాగిపోతాయి. (4) ఆ తరువాత అవి ఒక పెద్ద కార్యాన్ని పంచుతాయి. వాస్తవం ఏమిటంటే, (5) మిమ్మల్ని ఏ విషయం గురించి భయపెట్టటం జరుగుతోందో ఆ విషయం సత్యం. (6) కర్కూలకు ప్రతిఫలం లభించటం అనేది తప్పకుండా జరుగవలసి ఉన్నది. (7) మార్గాలు గల ఆకాశం సాక్షిగా! (8) మీ మాటలు పరస్పరం విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. (9) (సత్యం నుండి) ముఖం తిప్పకున్నవాడే దానినుండి విముఖుడయ్యాడు.
- (10) ఉపాయానాల ఆధారంగా నిర్ణయం చేసేవారు నాశనమవుదురుగాక!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

51 سُورَةُ الْذَرَّا 3 رُوْعَاتٌ 60 آيَتُهَا

﴿1﴾ وَالنَّدِيْرِيْتَ ذَرَّوَا ﴿2﴾ فَالْحِمَلِيْتِ وَقَرَّا ﴿3﴾ فَالْجَبَرِيْتِ يُسَرَّا ﴿4﴾ فَالْمَقَسِيْمِتَ أَمْرَا ﴿5﴾ إِنَّمَا تُوَعَّدُونَ لَصَادِقَ ﴿6﴾ وَإِنَّ الدِّيْنَ لَوَاقِعٌ ﴿7﴾ وَالسَّمَاءُ ذَاتُ الْحُبْلِ ﴿8﴾ إِنَّكُمْ لَغَنِيْ قَوْلِ فُخْتَلِفِ ﴿9﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿10﴾ قُتِلَ الْخَرَّصُونَ

(11) వారు పరధ్యానంలో పడి, మైమరచిపోయారు.
 (12) అనలు ఆ తీర్పుదినం ఎప్పుడు వస్తుంది?
 అని అడుగుతున్నారు. (13) అది వారు అగ్నిలో
 దహింపజేయబడే రోజున వస్తుంది. (వారితో ఇలా
 అనబడుతుంది) (14) ఇక చవిచూడండి మీ
 అకృత్యాల రుచిని, మీరు తొందరపెదుతూ ఉన్న
 విషయం ఇదే. (15) అయితే భయభక్తులు కలవారు
 ఆ రోజున ఉద్యానవనాలలో, నీటి కాలువల మధ్య
 ఉంటారు. (16) వారు తమ ప్రభువు తమకు ఇచ్చిన
 దానిని అమితమైన సంతోషంతో తీసుకుంటారు.
 ఆ దినం రాకపూర్వం, వారు సత్యార్థాలు
 చేసేవారుగా, (17) రాత్రివేళలలో చాలా తక్కువ
 నిదురపోయేవారుగా, (18) అదే రాత్రి చివరి
 గడియలలో క్షమాపణ వేడుకునేవారుగా ఉండేవారు.
 (19) వారి సంపదలో యాచకులకూ, యాచించని
 అభిమానధనులకు మాక్కుండేది. (20) (నమ్మేవారి
 కొరకు) భూమిలో ఎన్నో నిదర్శనాలు ఉన్నాయి,
 (21) స్వయంగా మీలోనూ ఉన్నాయి, మీరు
 ఆలోచించరా? (22) ఆకాశంలోనే ఉంది మీ ఉపాధి
 కూడా మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్నది కూడా.
 (23) కనుక భూమ్యాకాశాల ప్రభువు సాక్షిగా! ఇది
 సత్యం, మీరు ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్నంత
 నమ్మకమైనది. (24) ఓ ప్రవక్త! ఇఖ్రాహీమ్ యొక్క
 గౌరవనీయులైన అతిధుల గాఢ కూడా నీకు
 చేరిందా? (25) వారు అతని వద్దకు వచ్చి, మీకు
 సలామ్ అని అన్నారు. అతను, మీకు కూడ సలామ్.
 ఎవరో కొత్తవారులాగా ఉన్నారే (అని అన్నాడు).
 (26) తరువాత అతను మానంగా తన ఇంటివారి
 దగ్గరకు వెళ్లి, ఒక (వేపబడిన) బలిసిన మంచి ఆపు
 దూడను తెచ్చి (27) అతిధుల ముందు పెట్టాడు.
 అతను “మీరు తినరేమటి?” అని అడిగాడు.

الَّذِينَ هُمْ فِي غَمَرَةٍ سَاهُونَ ﴿11﴾
 يَسْكُنُونَ آيَاتِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿12﴾
 يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿13﴾
 ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ ۖ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ
 تَسْتَعْجِلُونَ ﴿14﴾
 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتِ وَعِيُونٍ ﴿15﴾
 أَخِدِينَ مَا أَثْهَمْ رَهْبَهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ
 ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿16﴾
 كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ الَّذِيلِ مَا يَهْجِعُونَ ﴿17﴾
 وَإِلَّا سَحَابِرٌ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿18﴾
 وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌ لِلصَّابِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿19﴾
 وَفِي الْأَرْضِ أَيْثُ لِلْمُوْقِنِينَ ﴿20﴾
 وَفِي أَنْفُسِكُمْ ۖ أَفَلَا تُبَصِّرُونَ ﴿21﴾
 وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوَعْدُونَ ﴿22﴾
 فَوَرَّتِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌ مِّثْلُ مَا
 آنَّكُمْ تَنْطَقُونَ ﴿23﴾¹ هَلْ أَتَكُمْ حَدِيثُ
 ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكَرَّمِينَ ﴿24﴾
 إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ
 قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿25﴾
 فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينَ ﴿26﴾
 فَقَرَبَهُمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿27﴾²

(28) ఆ తరువాత అతను తన మనస్సులో వారంటే భయపడ్డాడు. వారు 'భయపడకండి' అని అన్నారు. వారు అతనికి ఒక జ్ఞాన సంపన్ముదైన కుమారుడు జన్మిస్తాడని శుభవార్త వినిపించారు. (29) ఇది విన్మంతనే అతని భార్య అరుస్తా బయటికి వచ్చి, నెత్తీనోరూ బాదుకుంటూ, "అవ్య, ముసలిదానిని. గౌడ్రాలిని కూడా" అని అన్నది. (30) అప్పుడు వారు, నీ ప్రభువు ఇదే అన్నాడు, ఆయన వీవేకవంతుడూ, అన్న తెలిసినవాడూను అని అన్నారు.

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً قَالُوا لَا تَخْفِ
وَبَشِّرُوهُ بِغُلْمٰ عَلِيِّمٰ ﴿28﴾
فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا
وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيْمٌ
قَالُوا كَذِلِّكِ لَا قَالَ رَبِّكِ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيْمُ
الْعَلِيِّمُ ﴿30﴾

1 - 30 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రారంభ వాక్యాల్లో హెచ్చరించటం జరిగింది. దైవశిక్షను ఎగతాళి చేస్తున్న వారికి ఆ దైవశిక్ష వాస్తవమని, అది వచ్చి తప్పకుండా మీపై పడుతుందని స్పష్టపరచబడింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ పరలోకానికి సిద్ధమౌతున్న విశ్వాసులను గురించి ప్రస్తుతించాడు. వీరు నమాజ్ ఆచరిస్తారు, క్షమాపణ కొరకు ప్రార్థిస్తా ఉంటారు. ఇంకా అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్జ చేస్తా ఉంటారు. ఆ తరువాత వాక్యాల్లో ఇట్టాపీమ్, లూత్ (అ)ల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అలీ బిన్ అబీతాలిబ్ ఒకసారి కూఢా మన్జిద్లో ప్రసంగిస్తున్నారు. ఇబ్రూల్ కనా అనే వ్యక్తి నాలుగు ప్రారంభవాక్యాలను గురించి ప్రశ్నించాడు. అలీ (ర) సుడిగాలి, మేఘాలు, పదవలు, దైవదూతులు అని సమాధానం ఇచ్చారు. అల్లాహ్ ఈ సృష్టితాలపై ప్రమాణం చేసి మరణానంతర జీవితం, విచారణ దినం వాస్తవాలని, మంచి వారికి మంచి ప్రతిఫలం, చెడ్డవారికి చెడు ప్రతిఫలం ఇష్వాబుతుందని పేర్కొన్నాడు. (త్రైసీరుప్రహృష్టు)

తీర్చుదినాన్ని అనుమానించే వారిపై అల్లాహ్ అభిశాపం :

ఖురానున్ అంటే అనత్యం. (అబన : 17) అంటే ఇది శాపం, అనత్యం పలికేవారు నాశనం అగుగాక, మరణానంతర జీవితాన్ని, పరలోకాన్ని నమ్మినివారు నాశనం అగుగాక! విశ్వాసులను ఆదరించటం జరుగుతుంది. విశ్వాసుల స్వర్గంలో ఉంటారు, సెలయేళ్లలో ఉంటారు. కాని పాపాత్ములు నరకంలో గొలుసులలో బేడీలలో బంధించబడి ఉంటారు. వారిపై అల్లాహ్ శాపం అవతరిస్తూ ఉంటుంది.

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సలామ్ (రజి) ఉల్లేఖనం : మహోప్రవక్త (స) మదీనా వచ్చినపుడు ప్రజలు ఆయన్ని కలుసుకునే నిమిత్తం తండ్రోపతండ్రాలుగా వచ్చారు. నేనూ వారిలో ఉన్నాను. నేను ఆయన ముఖాన్ని చూసి ఆయన సత్యవంతుడని నిర్ధారించుకొన్నాను. ముందు నేను ఆయన నోటి నేను విస్తు మొట్టమొదటి హదీసు ఇది : "ప్రజలారా! అన్నం తినిపించండి, బంధువుల హక్కు ఇవ్వండి. ఇంకా ప్రజలు ఆదమరచి నిద్రిస్తున్న సమయంలో లేచి నమాజ్ ఆచరించండి, సురక్షితంగా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు." (సహీద్ అల్ జామె లిల్ అల్బానీ - 7865)

రాత్రి చివరి జాములో అల్లాహ్నాను క్షమించమని వేడుకుంటారు. రాత్రి వేళల్లో నమాజ్ ఆచరిస్తారు. (3 : 17) అల్లాహ్ ప్రతిరాత్రి చివరి జాములో ప్రాపంచిక ఆకాశానికి దిగి వస్తాడు. ఇలా అంటాడు : పశ్చాత్తాపం చెందే

వారెవరయునా ఉన్నారా? నేను వారి పశ్చాత్యాపాన్ని ఆమోదిస్తాను. క్షమాభిక్ష కోరేవారెవరైనా ఉన్నారా? నేను క్షమిస్తాను. అడిగేవాదెవడైనా ఉన్నాడా? నేను అతని విన్నాపాన్ని నెరవేరుస్తాను.” (సహీవ్ బుభార్ - హ.నెం. 1077)

విశ్వసించే వారికొరకు భూమిలోనూ అనేక సూచనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఆయన శక్తియుక్తులను, గొప్పతనాన్ని ఆధిక్యతను చాటుతున్నాయి. జంతువులు, మైదానాలు, కొండలు, పర్వతాలు, అడవులు, నదులు, సముద్రాలు, జాతులు, భాషలు, రంగులు, గుణాలు, బుధ్యలు, ఆలోచనలు, వీటన్నిటిలో దైవిదర్శనాలు ఉన్నాయి. ప్రతి వస్తువు దాని స్థానంలో తన బాధ్యతను నిర్వర్తిస్తుంది. ఇవన్నీ అల్లాహ్ యే ప్రభువని సాక్షం ఇస్తున్నాయి. అందువల్ల మానవులు తమ శరీరం గురించి తమ ఉనికి పట్ల ఆలోచిస్తే అల్లాహ్ గొప్పతనం తప్పకుండా ప్రస్ఫుటం అవుతుంది.

అల్లాహ్ ప్రమాణం చేసి తీర్చుదినం తప్పకుండా రాసున్నదని మరణానంతర జీవితం ఉందని, పరలోకం ఉందని వాగ్గానం చేసి ఉన్నాడు. ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానం లేదు.

దైవదూతులు వచ్చి ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు సలామ్ చేశారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) వారి సలామ్కు ప్రతి సలామ్ చేసారు. అంటే ఎవరైనా మీకు ‘సలామ్’ చేస్తే అంతకంటే మంచిగా ‘ప్రతిసలామ్ చేయండి’ లేదా వారిలా ప్రతిసలామ్ చేయండి.

26, 27 : ఆ తరువాత ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఇంట్లోకి వెళ్లారు. ఒక మంచి దూడను జిబిహ్ చేసి కాల్చారు. దాన్ని వారికి సమర్పించారు. “మీరు తినరెందుకు” అని ప్రశ్నించారు.

28 : అతిధులు అతిధ్యం స్థోకరించకపోవటం వల్ల ఇబ్రాహీమ్ (అ) భయపడ్డారు. అప్పుడు వారు మీరు భయపడవడ్డని, మేము లూత్ జాతివైపు పంపబడ్డమని తెలియపరిచారు. అది విన్న ఇబ్రాహీమ్ (అ) భార్య సంతోషం వ్యక్తం చేసింది. ఆ తరువాత ఆ దైవదూతులు ఇన్సోఫ్, యూఖూబ్ల శుభవార్తను తెలియజేసారు. ఇది విని ఇబ్రాహీమ్ (అ) భార్య నేనూ, నా భర్త ముసలివాళ్ళం, మాకెలా సంతానం కలుగుతుంది అని ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసింది. అప్పుడు దైవదూతులు “అల్లాహ్ ఆదేశంపై ఆశ్చర్యం ఏముంది, ఓ ఇబ్రాహీమ్ కుటుంబ సభ్యులారా! మీపై అల్లాహ్ కరుణాకటూళ్లాలు కురుస్తున్నాయి. నిస్సందేహంగా సర్వస్తోత్రాలు అల్లాహ్ కొరకే. అయినే ఇబ్రాహీమ్కు జ్ఞాన సంపన్ముద్దేన కుమారుని శుభవార్త అందజేసాడు” అని అన్నారు. (తప్పీర్ ఇబ్రేకసీర్)